

Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

- **V**   **ДИРЕКТИВА 2009/43/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**
от 6 май 2009 година
за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в
Общността
(Текст от значение за ЕИП)
(ОВ L 146, 10.6.2009 г., стр. 1)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Директива 2010/80/ЕС на Комисията от 22 ноември 2010 година	L 308	11	24.11.2010 г.
► <u>M2</u>	Директива 2012/10/ЕС на Комисията от 22 март 2012 година	L 85	3	24.3.2012 г.
► <u>M3</u>	Директива 2012/47/ЕС на Комисията от 14 декември 2012 година	L 31	43	31.1.2013 г.

**ДИРЕКТИВА 2009/43/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ
И НА СЪВЕТА**

от 6 май 2009 година

**за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти,
свързани с отбраната, вътре в Общността**

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската
общност, и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и
социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Договорът предвижда създаването на вътрешен пазар, включително и премахването между държавите-членки на пречките за свободно движение на стоки и услуги, и въвеждането на система, която да гарантира, че конкуренцията в общия пазар не се нарушава.
- (2) Разпоредбите на Договора, с които се създава вътрешния пазар, се прилагат към всички стоки и услуги, предоставяни срещу заплащане, включително и продуктите, свързани с отбраната, но не изключват възможността за държавите-членки при определени условия да предприемат други мерки в отделни случаи, когато считат за необходимо да защитят съществени интереси на своята сигурност.
- (3) Законовите, подзаконовите и административните разпоредби в държавите-членки, отнасящи се до трансфера на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността, съдържат несъответствия, които могат да попречат на движението на такива продукти и да изкривят конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, като възпрепятстват по този начин иновациите, сътрудничеството в областта на промишлеността и конкурентоспособността на отбранителната промишленост в Европейския съюз.
- (4) Целите, които като цяло преследват законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки, включват запазването на правата на човека, мира, сигурността и стабилността чрез системи за строг контрол и ограничаване на износа и разпространението на свързани с отбраната продукти в трети страни, както и в други държави-членки.

⁽¹⁾ Становище от 23 октомври 2008 г. (все още не публикувано в Официален вестник).

⁽²⁾ Становище на Европейския парламент от 16 декември 2008 г. (все още не публикувано в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 април 2009 г.

▼B

- (5) Подобни ограничения в движението на свързаните с отбраната продукти вътре в Общността не могат да бъдат премахнати като цяло чрез прякото прилагане на принципите на свободното движение на стоки и услуги, предвидени в Договора, тъй като тези ограничения могат да бъдат основателни в зависимост от конкретния случай в съответствие с член 30 или член 296 от Договора, които продължават да се прилагат от държавите-членки, при положение че условията, съдържащи се в тях, са изпълнени.
- (6) Следователно е необходимо съответните законови и подзаконовни разпоредби на държавите-членки да бъдат хармонизирани така че да бъде опростен вътрешно-общностният трансфер на свързани с отбраната продукти с цел да се гарантира доброто функциониране на вътрешния пазар. Предмет на настоящата директива са единствено правилата и процедурите по отношение на свързаните с отбраната продукти и следователно директивата не засяга политиките на държавите-членки по отношение на трансфера на свързаните с отбраната продукти.
- (7) Хармонизирането на съответните законови и подзаконовни разпоредби на държавите-членки не следва да засяга международните задължения и ангажменти на държавите-членки, нито тяхната свобода на действие по отношение на тяхната политика за износ на свързани с отбраната продукти.
- (8) Държавите-членки следва да запазят правото да провеждат и доразвиват междуправителственото сътрудничество, като спазват разпоредбите на настоящата директива.
- (9) Настоящата директива следва да не се прилага по отношение на свързани с отбраната продукти, които само преминават през територията на Общността, а именно тези продукти, за които не е дадено митническо направление различно от режима външен транзит, или които само се поставят в свободна зона или свободен склад, и за които не се изисква да се отразяват данни в материалната отчетност.
- (10) Настоящата директива следва да обхваща всички свързани с отбраната продукти, които отговарят на изброените в Общия списък на оръжията на Европейския съюз ⁽¹⁾, включително техните компоненти и технологии.
- (11) Настоящата директива следва да не засяга прилагането на Съвместно действие 97/817/ОВППС от 28 ноември 1997 г. относно противопехотните мини ⁽²⁾, прието от Съвета на основание член Й.3 от Договора за Европейския съюз, нито да засяга ратифицирането и прилагането от държавите-членки на Конвенцията относно касетъчните боеприпаси, подписана в Осло на 3 декември 2008 г.

⁽¹⁾ ОВ L 88, 29.3.2007 г., стр. 58.

⁽²⁾ ОВ L 338, 9.12.1997 г., стр. 1.

▼B

- (12) Целите за запазване на правата на човека, мира, сигурността и стабилността, преследвани от държавите-членки като цяло чрез закони и подзаконови разпоредби, ограничаващи трансфера на свързани с отбраната продукти, изискват трансфера на тези продукти вътре в Общността да продължи да подлежи на разрешаване от държавите-членки на произход и на гаранции в приемащите държави-членки.
- (13) Предвид предпазните клаузи, предвидени в настоящата директива за защита на тези цели, повече няма да съществува необходимост държавите-членки да въвеждат или поддържат други ограничения за постигането на същите цели, при условие че са спазени условията на членове 30 и 296 от Договора.
- (14) Настоящата директива следва да не засяга прилагането на разпоредбите, необходими от съображения за обществен ред или обществена сигурност. Предвид естеството и характеристиките на свързаните с отбраната продукти, основания от обществения ред, като транспортната безопасност, безопасността на съхранението, риска от отклоняване или предотвратяването на престъпления, са от особена значимост за целите на настоящата директива
- (15) Настоящата директива не засяга прилагането на Директива 91/477/ЕИО на Съвета от 18 юни 1991 г. относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие⁽¹⁾ и по-специално формалните изисквания за движението на оръжия в Общността. Настоящата директива също не засяга прилагането на Директива 93/15/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. за хармонизиране на разпоредбите, свързани с пускането на пазара и надзора на взривни вещества с гражданско предназначение⁽²⁾ и по-специално на разпоредбите относно трансфера на боеприпаси..
- (16) Всеки трансфер на свързани с отбраната продукти вътре в Общността следва да подлежи на предварително разрешение чрез генерални, глобални или индивидуални лицензи за трансфер, предоставени или публикувани от държавата-членка, от чиято територия доставчикът желае да осъществи трансфер на свързани с отбраната продукти. Държавите-членки следва да имат възможност да освобождават трансферите на свързани с отбраната продукти от задължението за предварително разрешение в специфични случаи, изброени в настоящата директива.
- (17) Държавите-членки следва да разполагат със свободата да отказват или предоставят предварително разрешение. В съответствие с принципите, установяващи вътрешния пазар, такова разрешение следва да бъде валидно за цялата Общност и допълнителни разрешения за преминаване през други държави-членки или влизане на територията на други държави-членки следва да не бъдат изисквани.
- (18) Държавите-членки следва да определят подходящият вид лицензи за трансфер на свързани с отбраната продукти или категории свързани с отбраната продукти за всеки вид трансфер, както и реда и условията, с които е необходимо да бъде обвързан всеки от лицензите за трансфер, като се отчита чувствителността на трансфера.

⁽¹⁾ ОВ L 256, 13.9.1991 г., стр. 51.

⁽²⁾ ОВ L 121, 15.5.1993 г., стр. 20.

▼B

- (19) По отношение на компонентите държавите-членки следва да се въздържат доколкото е възможно от налагане на ограничения за износа като приемат декларациите за употреба на получателите и отчитат степента на интеграция на тези компоненти в собствените продукти на получателя.
- (20) Държавите-членки следва да определят получателите на лицензи за трансфер по начин, при който не се допуска дискриминация, освен ако това не е необходимо за защита на техни съществени интереси в сферата на сигурността.
- (21) С цел да се улеснят трансферите на свързаните с отбраната продукти, държавите-членки следва да публикуват генерални лицензи, предоставящи разрешение за трансфер на свързани с отбраната продукти на всяко предприятие, отговарящо на условията и реда, определени във всеки генерален лиценз за трансфер.
- (22) Генерален лиценз следва да се публикува за трансфер на свързани с отбраната продукти за въоръжените сили с цел да се повиши в голяма степен сигурността на доставките за всички държави-членки, избрали да се снабдят с такива продукти в рамките на Общността.
- (23) Генерален лиценз следва да се публикува за трансфер на компоненти на сертифицирани европейски отбранителни предприятия с цел да се насърчи сътрудничеството и интеграцията на тези предприятия, по-специално като се способства оптимизацията на веригите на доставки и икономии от мащаба.
- (24) Държавите-членки, участващи в междуправителствена програма за сътрудничество, следва да имат възможността да издават генерални лицензи за трансфери за такива трансфери на свързани с отбраната продукти към получатели в други участващи държави-членки, доколкото те са необходими за изпълнението на тази програма. Това ще подобри условията за участие в междуправителствени програми за сътрудничество за предприятия, установени в участващите държави-членки.
- (25) Държавите-членки следва да бъдат в състояние да публикуват генерални лицензи за трансфер за да обхванат случаите, когато рисковете за опазването на правата на човека, мира, сигурността и стабилността са много малки с оглед естеството на продуктите и получателите.
- (26) Когато не може да бъде публикуван генерален лиценз, държавите-членки следва да предоставят при поискване глобални лицензи на отделни предприятия, освен в случаите, посочени в настоящата директива. Държавите-членки следва да имат възможността да предоставят подновяеми глобални лицензи.
- (27) Предприятията следва да информират компетентните органи относно използването на генерални лицензи с оглед опазването на правата на човека, мира, сигурността и стабилността, както и с оглед на възможността за прозрачно отчитане на трансферите на свързани с отбраната продукти с оглед на демократичния контрол.

▼B

- (28) Степента, до която държавите-членки имат свобода на действие при определяне на реда и условията за генералните, глобалните и индивидуалните лицензи, следва да бъде достатъчно гъвкава, за да позволи постоянно сътрудничество съгласно съществуващата международна рамка за експортния контрол. Тъй като решението за разрешаване или отказ на износ е и следва да продължи да бъде въпрос, по който всяка държава-членка има свобода на преценка, подобно сътрудничество следва да произхожда единствено от доброволната координация на експортната политика.
- (29) С цел да бъде компенсирано постепенното заместване на индивидуалния *ex ante* контрол с общия *ex post* контрол в държавата-членка на произход на свързаните с отбраната продукти, следва да се създадат условия за взаимно доверие и увереност чрез включване на гаранции, че свързаните с отбраната продукти не се изнасят в нарушение на ограниченията за износ към трети страни. Този принцип следва да се спазва и в случаите, когато свързани с отбраната продукти подлежат на няколко трансфера между държави-членки, преди да бъдат изнесени в трета страна.
- (30) Държавите-членки си сътрудничат в рамките на Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета от 8 декември 2008 г. за определяне на общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване⁽¹⁾, чрез прилагане на общи критерии, както и чрез механизми за нотификации за отказ и за консултации с оглед засилване на конвергенцията в прилагането на техните експортни политики към трети страни по отношение на свързани с отбраната продукти. Настоящата директива следва да не възпрепятства държавите-членки да определят реда и условията на лицензите за трансфер на свързани с отбраната продукти, включително евентуалните ограничения за износ, по-специално, когато това е необходимо за целите на сътрудничеството в рамките посочената Обща позиция.
- (31) Доставчиците следва да информират получателите относно ограниченията, с които са обвързани лицензите за трансфер, с цел да позволят изграждането на взаимно доверие в способността на получателите да спазват тези ограничения след трансфера, по-специално в случаите на искане за износ в трети страни.
- (32) Предприятията следва да бъдат тези, които да преценят дали предимствата, произтичащи от възможността да получават свързани с отбраната продукти по генерален лиценз за трансфер, оправдават искането за сертифициране. Трансферите в рамките на една група предприятия следва да се ползват от генерален лиценз за трансфер в случаите, когато членовете на групата са сертифицирани в своите съответни държави-членки на установяване.
- (33) Необходими са общи критерии за сертифициране с оглед това да даде възможност за изграждането на взаимно доверие, по-специално в способността на получателите да спазват ограниченията за износ на свързани с отбраната продукти, получавани по лиценз за трансфер от друга държава-членка.

⁽¹⁾ ОВ L 335, 13.12.2008 г., стр. 99.

▼B

- (34) С цел да се способства взаимното доверие, получателите на трансферирани свързани с отбраната продукти следва да се въздържат от износ на тези продукти, когато лицензът за трансфер съдържа ограничения по отношение на износа.
- (35) В момента, в който подават искане за лиценз за износ към трети страни, предприятията следва да декларират пред своите компетентни органи дали са спазили евентуалните ограничения за износ, с които е обвързан трансферът на свързан с отбраната продукт, и които са наложени от държавата-членка, издала лиценза за трансфер. В този контекст следва да се припомни, че механизмът за консултация между държавите-членки, предвиден в Обща позиция 2008/944/ОВППС, е от особена значимост.
- (36) Предприятията следва да представят доказателства за лиценза за износ на общата външна граница на Общността пред компетентните митнически органи в момента на осъществяване на износ към трета страна на свързан с отбраната продукт, получен по лиценз за трансфер.
- (37) Списъкът на свързани с отбраната продукти, съдържащ се в приложението следва да се актуализира в пълно съответствие с Общия списък на оръжията на Европейския съюз.
- (38) За постепенното изграждане на взаимна увереност и доверие е необходимо държавите-членки да определят ефективни мерки, включително санкции, достатъчни, за да гарантират прилагане на разпоредбите на настоящата директива и поспециално на тези, които предвиждат предприятията да зачитат общите критерии за сертифициране и ограничения за по-нататъшно ползване на свързани с отбраната продукти след техния трансфер.
- (39) Когато държава-членка на произход основателно се съмнява дали сертифициран получател би спазил някое от условията, с които е обвързан генерален лиценз за трансфер или ако лицензиращата държава-членка счита, че могат да бъдат засегнати обществения ред, обществената сигурност или нейни съществени интереси в областта на сигурността, тя следва не само да информира останалите държави-членки и Комисията, но и да бъде в състояние временно да спре действието на всеки лиценз за трансфер, по отношение на такъв получател, като отчита своята отговорност за опазването на правата на човека, мира, сигурността и стабилността.
- (40) С цел да се насърчи взаимното доверие, прилагането на законите, подзаконови и административни разпоредби, приети с цел да се гарантира съответствие с настоящата директива, следва да бъде отложено. Това ще позволи, преди прилагането на тези разпоредби, да се направи оценка на постигнатия напредък въз основа на доклад, изготвен от Комисията на базата на информацията, представена от държавите-членки относно предприетите мерки.
- (41) Комисията следва редовно да публикува доклад за прилагането на настоящата директива, който може да се придружава, когато това е целесъобразно, от законодателни предложения.

▼B

- (42) Настоящата директива не засяга наличието или сключването на регионални съюзи между Белгия и Люксембург, както и между Белгия, Люксембург и Нидерландия, така както са предвидени в член 306 от Договора.
- (43) Доколкото целта на настоящата директива, а именно опростяването на правилата и процедурите, приложими спрямо трансфера на свързани с отбраната продукти в рамките на Общността с оглед гарантиране правилното функциониране на вътрешния пазар, не може да бъде постигната в задоволителна степен от държавите-членки с оглед на различията между настоящите лицензионни процедури и с оглед на трансграничния характер на трансферите и следователно може да бъде постигната по-добре на общностно равнище, Общността може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (44) Мерките, необходими за изпълнението на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (45) По-специално на Комисията следва да бъдат предоставени правомощия да изменя приложението. Тъй като тези мерки са от общ характер и са предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, те трябва да бъдат приети в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение 1999/468/ЕО.
- (46) В съответствие с точка 34 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество ⁽²⁾, държавите-членки се насърчават да изготвят, за себе си и в интерес на Общността, собствени таблици, които да показват, доколкото е възможно, съответствието между настоящата директива и мерките за транспонирането ѝ, както и да ги публикуват,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

1. Целта на настоящата директива е да опрости правилата и процедурите, приложими спрямо трансфера на свързани с отбраната продукти в рамките на Общността, с оглед да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар.

2. Настоящата директива не засяга свободата на действие на държавите-членки в областта на експортната политика по отношение на свързани с отбраната продукти.

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

⁽²⁾ ОВ С 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

▼B

3. Настоящата директива се прилага в съответствие с членове 30 и 296 от Договора.

4. Настоящата директива не засяга възможността на държавите-членки да продължават и доразвиват междуправителственото сътрудничество, като същевременно спазват разпоредбите на настоящата директива.

*Член 2***Приложно поле**

Настоящата директива се прилага за свързаните с отбраната продукти, посочени в приложението.

*Член 3***Определения**

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „свързан с отбраната продукт“ означава продукт, посочен в приложението;

2. „трансфер“ означава всяко предаване или движение на свързан с отбраната продукт от доставчик към получател в друга държава-членка;

3. „доставчик“ означава юридическото или физическо лице със седалище в Общността, което носи юридическа отговорност за трансфера;

4. „получател“ означава юридическото или физическо лице със седалище в Общността, което носи юридическа отговорност за получаването на трансфера;

5. „лиценз за трансфер“ означава разрешение, издадено от национален орган на държава-членка на доставчици, за осъществяване на трансфер на свързани с отбраната продукти за получател в друга държава-членка;

6. „лиценз за износ“ означава разрешение за доставяне на свързани с отбраната продукти на юридическо или физическо лице, в която и да е трета страна.

7. „преминаване“ означава транспортирането на свързани с отбраната продукти през една или повече държави-членки, различни от държавата-членка на произход и приемащата държава-членка.

ГЛАВА II
ЛИЦЕНЗИ ЗА ТРАНСФЕР

Член 4

Общи разпоредби

1. Трансферът на свързани с отбраната продукти между държави-членки подлежи на предварително разрешаване. Не се изисква допълнително разрешение от други държави-членки за преминаване през държави-членки или за влизане на територията на държава-членка, в която се намира получателя на свързани с отбраната продукти без това да засяга прилагането на разпоредбите, необходими по съображения за обществена сигурност или обществен ред, като например, *inter alia*, транспортната безопасност.

2. Независимо от параграф 1, държавите-членки може да освобождават трансфери на свързани с отбраната продукти от задължението за предварително разрешение, установено в посочения параграф, когато:

- а) доставчикът или получателят е правителствена организация или част от въоръжените сили;
- б) доставките се осъществяват от Европейския съюз, НАТО, МААЕ или други междуправителствени организации с оглед изпълнение на техните задачи;
- в) трансферът е необходим за осъществяването на програма за сътрудничество в областта на въоръжението между държавите-членки;
- г) трансферът е свързан с оказването на хуманитарна помощ в случай на бедствие или е част от дарение при извънредна ситуация; или
- д) трансферът е необходим за целите или вследствие на поправка, поддръжка, изложение или демонстрация.

3. По искане на държава-членка или по своя инициатива, Комисията може да измени параграф 2 с оглед включване на следните случаи когато:

- а) трансферът се осъществява при условия, които не засягат общественият ред или обществената сигурност;
- б) задължението за предварително разрешение се оказва несъвместимо с международните ангажименти, поети от държавите-членки след приемането на настоящата директива, или
- в) трансферът е необходим с оглед междуправителственото сътрудничество, посочено в член 1, параграф 4.

Тези мерки, предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, като я допълват, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 14, параграф 2.

▼B

4. Държавите-членки гарантират, че доставчиците, които желаят да извършат трансфер на свързани с отбраната продукти от тяхна територия, могат да използват генерални лицензи за трансфер или да подадат заявление за глобални или индивидуални лицензи за трансфер, в съответствие с членове 5, 6 и 7.

5. Държавите-членки определят типа лиценз за свързаните с отбраната продукти или категориите съответни свързани с отбраната продукти в съответствие с разпоредбите на настоящия член и на членове 5, 6 и 7.

6. Държавите членки определят изчерпателно реда и условията за лицензите за трансфер, включително специфичните ограничения за износа на свързани с отбраната продукти към юридически или физически лица в трети страни, като отчитат, *inter alia*, и рисковете за опазването на правата на човека, мира, сигурността и стабилността, които трансферът създава. Държавите-членки може, като спазват законодателството на Общността, да разполагат с възможността да изискват гаранции за крайна употреба, включително сертификати за крайна употреба.

7. Държавите-членки определят реда и условията на лицензите за трансфер за компоненти въз основа на оценка на чувствителността на трансфера в съответствие, *inter alia*, със следните критерии:

- a) естеството на компонентите по отношение на продуктите, в които ще бъдат включени и по отношение на всяка евентуална крайна употреба на готовите продукти, която може да даде повод за загриженост;
- б) значението на компонентите по отношение на продуктите, в които те ще бъдат включени.

8. С изключение на случаите, когато считат, че трансферът на компоненти е чувствителен, държавите-членки се въздържат от налагането на експортни ограничения за компоненти, когато получателят представи декларация за употреба, в която удостоверява, че компонентите обект на този трансфер се интегрират или подлежат на интегриране в негови собствени продукти и не могат на по-късен етап да бъдат трансферирани отново или изнесени като такива, освен за целите на поддръжка или поправка.

9. Държавите-членки може по всяко време да отнемат, прекратят или ограничат използването на издадени от тях лицензи за трансфер по причини, свързани със защита на техните съществени интереси в сферата на сигурността, по съображения за обществен ред или обществена сигурност или поради неизпълнение на реда и условията, с които е обвързан лицензът.

Член 5**Генерални лицензи за трансфер**

1. Държавите-членки публикуват генерални лицензи за трансфер, пряко предоставящи разрешение на доставчици, установени на тяхна територия и отговарящи на условията и реда, с които е обвързан лицензът, да осъществяват трансфери на свързани с отбраната продукти, които трябва да бъдат посочени в генералния лиценз за трансфер, към категория или категории получатели, намиращи се в друга държава-членка.

▼B

2. Без да се засягат разпоредбите на член 4, параграф 2, генералните лицензи за трансфер се публикуват поне когато:

- а) получателят е част от въоръжените сили на държава-членка или е договарящ орган в областта на отбраната, който извършва покупки, предназначени за изключителна употреба от въоръжените сили на държавата-членка;
- б) получателят е предприятие, сертифицирано в съответствие с член 9;
- в) трансферът е извършен за целите на демонстрации, оценки и изложения;
- г) трансферът е извършен за целите на поддръжка и поправка, ако получателят е първоначалният доставчик на свързаните с отбраната продукти.

3. Държавите-членки, участващи в междуправителствена програма за сътрудничество относно разработването, производството или употребата на един или няколко свързани с отбраната продукта, може да публикуват генерален лиценз за такива трансфери към други държави-членки, които участват в тази програма и които са необходими за изпълнението на програмата.

4. Държавите-членки може да определят условията за регистриране преди първото използване на генерален лиценз, без да се засягат други разпоредби на настоящата директива.

*Член 6***Глобални лицензи за трансфер**

1. Държавите-членки решават да предоставят на отделен доставчик по негово искане глобални лицензи за трансфер, които дават разрешение за трансфери на свързани с отбраната продукти към получатели в една или повече други държава-членки.

2. Във всеки глобален лиценз за трансфер държавите-членки определят свързаните с отбраната продукти или категории продукти, обхванати от глобалния лиценз за трансфер, и оторизираните получатели или категория получатели.

Глобалният лиценз за трансфер се издава за срок от три години, който може да бъде подновен от държавата-членка.

*Член 7***Индивидуални лицензи за трансфер**

Държавите-членки решават да предоставят на отделен доставчик по негово искане индивидуални лицензи за трансфер, които дават разрешение за един трансфер на определено количество от определени свързани с отбраната продукти, които трябва да бъдат предадени на една или няколко партии, към един получател, когато:

- а) искането за лиценз за трансфер се ограничава до един трансфер;

▼B

- б) това е необходимо за опазване на техни съществени интереси в сферата на сигурността, или по съображения за обществен ред;
- в) това е необходимо за спазване на международните задължения и ангажименти на държави-членки; или
- г) държава-членка има сериозни основания да счита, че доставчикът няма да бъде в състояние да изпълни цялостния ред и всички условия, необходими за да му бъде предоставен глобален лиценз.

ГЛАВА III

ИНФОРМАЦИЯ, СЕРТИФИЦИРАНЕ И ИЗНОС СЛЕД ТРАНСФЕР*Член 8***Информация, предоставяна от доставчиците**

1. Държавите-членки гарантират, че доставчиците на свързани с отбраната продукти информират получателите за реда и условията на лиценза за трансфер, включително и за ограниченията, отнасящи се до крайната употреба или износа на свързаните с отбраната продукти.
2. Държавите-членки гарантират, че доставчиците информират в разумен срок компетентните органи на държавите-членки, от чиято територия те желаят да осъществят трансфер на свързани с отбраната продукти, за своето намерение да използват за първи път генерален лиценз за трансфер. Държавите-членки може да определят допълнителната информация, която може да бъде изисквана относно свързаните с отбраната продукти, трансферирани съгласно генерален лиценз за трансфер.
3. Държавите-членки гарантират и редовно проверяват, че доставчиците водят подробни и пълни регистри на своите трансфери в съответствие с действащото законодателство в съответната държава-членка и определят изискванията за отчетност, с които е обвързано ползването на генерален, глобален или индивидуален лиценз за трансфер. Тези регистри включват търговски документи, съдържащи следната информация:
  - а) описанието на свързания с отбраната продукт и неговите данни по списъка в приложението;
  - б) количеството и стойността на свързания с отбраната продукт
  - в) датите на трансфера;
  - г) името и адреса на доставчика и на получателя;
  - д) когато е известно, крайната употреба и крайния потребител на свързаните с отбраната продукти; и

▼B

е) доказателства, че информацията относно ограниченията за износ, с която е обвързан лицензът за трансфер, е предадена на получателя на свързаните с отбраната продукти.

4. Държавите-членки гарантират, че доставчиците съхраняват регистрите, посочени в параграф 3, за период равен най-малко на периода, предвиден от действащото в съответната държава-членка национално законодателство относно изискванията за съхраняване на регистри от стопанските субекти, и във всеки случай за не по-малко от три години след изтичане на календарната година, през която е осъществен трансферът. Те се предоставят при поискване на компетентните органи на държавата-членка, от чиято територия доставчикът е осъществил трансфера на свързаните с отбраната продукти.

*Член 9***Сертифициране**

1. Държавите-членки определят компетентни органи, които да сертифицират получателите, установени съответно на тяхна територия, на свързани с отбраната продукти съгласно лицензите за трансфер, публикувани от други държави-членки в съответствие с член 5, параграф 2, буква б).

2. Сертифицирането установява надеждността на предприятието получател, по-специално по отношение на неговата способност да спазва ограниченията за износ на свързани с отбраната продукти, получени по лиценз за трансфер от друга държава-членка. Надеждността се оценява според следните критерии:

а) доказан опит в отбранителните дейности, като по-специално се вземат предвид данните на предприятието за спазване на експортни ограничения, съдебни решения в тази връзка, наличие на разрешение за производство или търговия със свързани с отбраната продукти и на опитен ръководен състав;

б) съотносима промишлена дейност в сферата на свързаните с отбраната продукти в рамките на Общността, по-специално капацитета за интеграция на системата/подсистемата;

в) определянето на служител на висш ръководен пост за ресорен служител, лично отговорен за трансферите и износа;

г) писмен ангажимент на предприятието, подписан от служителя на висш ръководен пост, посочен в буква в), че предприятието ще предприеме всички необходими стъпки за спазването и прилагането на всички специални условия, отнасящи се до крайната употреба и износ на всеки получен специфичен компонент или продукт;

д) писмен ангажимент на предприятието, подписан от служителя на висш ръководен пост, посочен в буква в), че с необходимото старание ще предоставя на компетентните органи подробна информация в отговор на искания и запитвания, относно крайните потребители или крайната употреба на всички продукти, изнесени, трансферирани или получени от дружеството по лиценз за трансфер от друга държава-членка; и

▼ B

е) описание на вътрешната програма за съответствие или на системата за управление на износа или трансфера, внедрена в предприятието, което е утвърдено от служителя на висш ръководен пост, посочен в буква в). Това описание дава данни за организационните, човешките и техническите ресурси, заделени за управлението на трансферите и износа, веригата на отговорност в структурата на предприятието, процедурите за вътрешен одит, повишаване на осведомеността и обучение на персонала, уредба на физическата и техническа сигурност, водене на регистри и проследяемост на трансферите и износа.

3. В сертификатите се съдържа следната информация:

- а) компетентен орган, издаващ сертификата;
- б) името и адреса на получателя;
- в) изявление относно това, че получателят отговаря на критериите, посочени в параграф 2; и
- г) дата на издаване и срок на валидност на сертификата.

Срокът на валидност на сертификата, посочен в буква г), при никакви обстоятелства не може да превишава пет години.

4. В сертификатите могат да се съдържат допълнителни условия, отнасящи се до следното:

- а) предоставяне на информация, необходима за проверка на съответствието с критериите, посочени в параграф 2;
- б) спиране на действието или отнемане на сертификата.

5. Компетентните органи следят за съответствието на получателя с критериите, посочени в параграф 2, поне веднъж на всеки три години, както и с всяко условие, с което са обвързани сертификатите, посочени в параграф 4.

6. Държавите-членки признават всички сертификати, издадени в съответствие с настоящата директива в друга държава-членка.

7. Ако един компетентен орган констатира, че притежателят на сертификат, установен на територията на съответната държава-членка, повече не отговаря на критериите, посочени в параграф 2 или на някои от условията, посочени в параграф 4, той предприема подходящи мерки. Тези мерки могат да включват отнемане на сертификата. Компетентният орган информира Комисията и другите държави-членки за своето решение.

8. Държавите-членки публикуват и редовно актуализират списък на сертифицирани получатели и информират Комисията, Европейския парламент и другите държави-членки за тях.

Комисията прави публично достъпен на своя уебсайт централен регистър на получателите, сертифицирани от държавите-членки.

*Член 10***Митнически процедури и експортни ограничения**

Държавите-членки гарантират, че когато подават искане за лиценз за износ, получателите на свързани с отбраната продукти декларират пред техните компетентни органи, в случаите когато такива продукти, получени по лиценз за трансфер от друга държава-членка, са обвързани с ограничения за износ, че те са спазвали условията на тези ограничения, включително, в зависимост от обстоятелствата, че са получили съгласието на държавата-членка на произход.

ГЛАВА IV

МИТНИЧЕСКИ ПРОЦЕДУРИ И АДМИНИСТРАТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО*Член 11***Митнически процедури**

1. Държавите-членки гарантират, че при извършване на формалностите при износа на свързани с отбраната продукти в митническата служба, която отговаря за обработката на декларацията за износ, износителят представя доказателства, че всички необходими лицензи за износ са получени.

2. Без да се засягат разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността⁽¹⁾, една държава-членка може също така, за срок не по-дълъг от 30 работни дни, да спре процеса на износ от своята територия или, при необходимост, по друг начин да попречи на свързаните с отбраната стоки, получени от друга държава-членка по лиценз за трансфер и включени в друг свързан с отбраната продукт да напуснат Общността през нейната територия, когато тя счита, че:

- а) при предоставянето на лиценза за износ не е отчетена релевантна информация; или
- б) обстоятелствата значително са се променили след предоставянето на лиценза за износ.

3. Държавите-членки може да предвидят митническите формалности за износ на свързани с отбраната продукти да се изпълняват само в определени митнически учреждения.

4. Държавите-членки, възползвали се от възможността, описана в параграф 3, уведомяват Комисията за съответните митнически учреждения. Комисията публикува тази информация в серия С на *Официален вестник на Европейския съюз*.

⁽¹⁾ ОВ L 302, 19.10.1992 г., стр. 1.

Член 12

Обмен на информация

Съгласувано с Комисията държавите-членки предприемат всички подходящи мерки за установяването на пряко сътрудничество и обмен на информация между техните компетентни национални органи.

ГЛАВА V

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СПИСЪКА НА СВЪРЗАНИТЕ С ОТБРАНАТА ПРОДУКТИ

Член 13

Адаптиране на приложението

1. Комисията актуализира списъка на свързаните с отбраната продукти, предвиден в приложението, така че той да съответства напълно на Общия списък на оръжията на Европейския съюз.
2. Тези мерки, предназначени да изменят несъществени елементи от настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 14, параграф 2.

Член 14

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат член 5а, параграфи 1— 4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 15

Предпазни мерки

1. Когато лицензираща държава-членка счита, че е налице сериозен риск получател, сертифициран съгласно член 9 в друга държава-членка, да не спазва някое от условията, с които е обвързан генерален лиценз за трансфер, или когато лицензиращата държава-членка счита, че могат да бъдат засегнати обществения ред, обществената сигурност или нейни съществени интереси в сферата на сигурността, тя информира въпросната друга държава-членка и иска от нея да направи проверка на положението.
2. Когато съмненията, посочени в параграф 1, останат, лицензиращата държава-членка може временно да спре действието на своите генерални лицензи за трансфер по отношение на такива получатели. Тя информира другите държави-членки и Комисията за причините за тази предпазна мярка. Държавата-членка, приела тази мярка, може да реши да я отмени, ако счита че тя повече не е оправдана.

Член 16

Санкции

Държавите-членки установяват правила относно санкциите, приложими по отношение на нарушения на разпоредби, приети в изпълнение на настоящата директива, по-специално в случай на предоставяне на невярна или непълна информация, изисквана по член 8, параграф 1 или член 10, предоставена относно съблюдаването на ограниченията за износ, свързани с лиценза за трансфер. Държавите-членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират изпълнението на въпросните правила. Предвидените санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи.

Член 17

Преразглеждане и отчетност

1. Комисията докладва за мерките, предприети от държавите-членки с оглед транспонирането на настоящата директива, и по-специално членове 9—12 и член 15 от нея до 30 юни 2012 г.

2. До 30 юни 2016 г. Комисията извършва преглед на изпълнението на настоящата директива и представя пред Европейския парламент и пред Съвета доклад в тази връзка. По-специално извършва оценка на това дали и в каква степен целите на настоящата директива са били постигнати, по отношение, *inter alia* и на функционирането на вътрешния пазар. В своя доклад Комисията извършва преглед на прилагането на членове 9—12 и член 15 от настоящата директива и оценява нейното въздействие върху развитието на европейския пазар на отбранително оборудване и европейската отбранителна технологична и промишлена база, като взема предвид, *inter alia*, положението на малките и средни предприятия. При необходимост докладът се придружава от законодателно предложение.

Член 18

Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват не по-късно от 30 юни 2011 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Те прилагат тези мерки от 30 юни 2012 г.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът за позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 19

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

▼B

Член 20

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼ M3

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПИСЪК НА СВЪРЗАНИТЕ С ОТБРАНАТА ПРОДУКТИ

Забележка 1: Термините в кавички („“) са термини с дефиниции. Справка може да се направи в „Дефиниции на термините, използвани в настоящия списък“, приложени към настоящия списък.

Забележка 2: В някои случаи химикалите са изброени по име и CAS номер. Списъкът се прилага за химикали с еднаква структурна формула (включително хидратите), независимо от името или CAS номера. CAS номерата са дадени за улеснение при определяне на химикал или смес независимо от тяхната номенклатура. CAS номерата не могат да се използват като единствено определящи, тъй като някои форми на даден химикал имат различни CAS номера и смесите, съдържащи посочения химикал, може също да имат различни CAS номера.

CO1 **Гладкоцевни оръжия с калибър, по-малък от 20 mm, други въоръжения и автоматични оръжия с калибър 12,7 mm (0,5 инча) или по-малък, принадлежности и специално предназначени за тях компоненти, както следва:**

- a. Пушки, карабини, револвери, пистолети, картечни пистолети и картечници.

Забележка CO1.a. не се прилага за следните оръжия:

- a. мускети, пушки и карабини, произведени преди 1938 г.;
- б. копия на мускети, пушки и карабини, оригиналите на които са произведени преди 1890 г.;
- в. револвери, пистолети и картечници, произведени преди 1890 г., и техните копия.

- б. Гладкоцевни оръжия, както следва:

1. Гладкоцевни оръжия, специално разработени за военна употреба.

2. Други гладкоцевни оръжия, както следва:

a. напълно автоматични;

б. полуавтоматични или с презареждане тип „помпа“.

- в. Оръжия, използващи безгилзови бойни припаси.

- г. Заглушители, специални присъединителни възли, патронни пълнители, оръжейни мерници и пламегасители за оръжията, изброени в CO1.a, CO1.б или CO1.в.

Забележка 1 CO1 не се прилага за гладкоцевни оръжия, използвани за ловни и спортни цели. Тези оръжия не трябва да бъдат специално предназначени за военна употреба или за напълно автоматична стрелба.

▼ M3

Забележка 2 CO1 не се прилага за огнестрелно оръжие, което е специално предназначено за стрелба с учебни бойни припаси и което не може да използва нито един от бойните припаси, изброени в CO3.

Забележка 3 CO1 не се прилага за оръжия, използващи бойни припаси с нецентрално възпламеняване и които не са конструирани за автоматична стрелба.

Забележка 4 CO1.2 не се прилага за оръжейни оптически прицели без електронно преобразуване на образа, с увеличение 4 пъти или по-малко, в случаите, когато те не са специално предназначени или модифицирани за военна употреба.

CO2

Гладкоцевни оръжия с калибър 20 mm или по-голям, други оръжия или въоръжения с калибър, по-голям от 12,7 mm (0,5 инча), пускови установки и принадлежности, както следва, и специално предназначени за тях компоненти:

- а. Оръдия, гаубици, малокалибрени оръдия, минохвъргачки, противотанкови оръжия, изстрелващи устройства, огнехвъргачки, пушки, безоткатни оръжия, гладкоцевни оръжия и свързаните с тях устройства за намаляване на демаскиращия ефект.

Забележка 1 CO2.a включва инжектори, измервателни прибори, резервоари и други елементи, специално предназначени за използване на течни метателни заряди за всяко оборудване, изброено в CO2.a.

Забележка 2 CO2.a не се прилага за следните оръжия:

- а. мускети, пушки и карабини, произведени преди 1938 г.;
- б. копия на мускети, пушки и карабини, оригиналите на които са произведени преди 1890 г.;
- в. оръдия, гаубици, малокалибрени оръдия и минохвъргачки, произведени преди 1890 г.

Забележка 3 CO2.a не се отнася за ръчни изстрелващи устройства, специално разработени за изстрелване на привързани предмети, които нямат висок експлозивен заряд или система за управление, на разстояние по-малко или равно на 500 m.

- б. Димни, газови и пиротехнически пускови установки или генератори, специално предназначени или модифицирани за военна употреба.

Забележка CO2.б не се прилага за сигналните пистолети.

- в. Оръжейни мерници и стойки за оръжейни мерници, за които се отнася всичко изброено:
1. специално разработени за военна употреба; и
  2. специално предназначени за оръжията, посочени в CO2.a.
- г. Стойки, специално предназначени за оръжията, изброени в CO2.a.

▼ **M3**

CO3

Бойни припаси и взривателни устройства, както следва, и специално предназначени за тях елементи:

- a. Бойни припаси за оръжията, изброени в CO1, CO2 или CO12.
- б. Взривателни устройства, специално предназначени за боеприпасите, изброени в CO3.a.

Забележка 1 Специално предназначени елементи, изброени в CO3, включват:

- a. метални или пластмасови елементи като капсулни втулки, ризници за куршуми, патронни ленти, водещи пояси и метални части за бойни припаси;
- б. предпазно-взвеждащи механизми, взриватели, датчици и възпламенителни механизми;
- в. импулсни енергоизточници;
- г. изгарящи гилзи за барутни заряди;
- д. касетъчни бойни припаси, включително касетъчни елементи, касетъчни мини и управляеми снаряди.

Забележка 2 CO3.a не се прилага за халосните бойни припаси и учебните бойни припаси с пробита гилза.

Забележка 3 CO3.a не се прилага за заряди, специално предназначени за някоя от следните цели:

- a. сигнализиране;
- б. плашене на птици; или
- в. запалване на струи газ от петролни кладенци.

CO4

Бомби, торпеда, реактивни снаряди, ракети, други взривни устройства и заряди, и оборудване и принадлежности за тях, както следва, и специално предназначени за тях елементи:

Важно 1: За насочващо и навигационно оборудване вж. CO11.

Важно 2: За противоракетни защитни системи за летателни апарати (ПЗСЛА/AMPS) вж. CO4.в.

- a. Бомби, торпеда, гранати, димни шашки, реактивни снаряди, мини, ракети, дълбочинни бомби, подривни заряди, подривни устройства, подривни комплекти, „пиротехнически“ устройства, патрони и имитатори (т.е. оборудване, което имитира характеристиките на всяко от тези изделия), специално предназначени за военна употреба.

▼ M3Забележка CO4.a включва:

- a. димни гранати, запалителни бомби и контейнери, и взривни устройства;
  - б. реактивни сопла на ракети и чела на бойни глави за навлизане в плътните слоеве на атмосферата.
- б. Оборудване, имащо всичко изброено:
- 1. Специално разработени за военна употреба; и
  - 2. Специално разработени за „дейности“, свързани с едно от следното:
    - a. изделията, изброени в CO4.a; или
    - б. самоделни взривни устройства (СВУ/IED).

Техническа забележка:

За целите на CO4.б.2 „дейности“ включва управление, изстрелване, насочване, контролиране, разреждане, детониране, активиране, захранване с еднократен енергоимпулс, отклоняване от целта, радиоелектронно заглушаване, тралене, засичане, разрушаване или обезвреждане.

Забележка 1 CO4.б включва:

- a. мобилно техническо оборудване за втечняване на газ с производителност не по-малка от 1 000 kg втечен газ на ден;
- б. непотъващ електропроводен шнур, подходящ за тралене на магнитни мини.

Забележка 2 CO4.б не се прилага за ръчните устройства, които са ограничени по проект само за откриване на метални обекти и са неспособни да различават мини от други метални обекти.

- в. Противоракетни защитни системи за летателни апарати (ПЗСЛА/AMPS).

Забележка CO4.в не се прилага за ПЗСЛА/AMPS, имащи всичко изброено:

- a. Някой от следните сензори, предупреждаващи за ракети:
  - 1. пасивни сензори, имащи максимална чувствителност в обхвата 100 – 400 nm; или
  - 2. активни пулсации Доплерови сензори за предупреждение за ракети;
- б. Разпръскващи системи за противодействие;
- в. Изстрелвани средства, които осигуряват едновременно визуална и инфрачервена заблуждаваща маскировка с цел отклоняване на ракети „земя-въздух“; и

▼ M3

г. Монтирани са на „граждански летателен апарат“ и имат всичко изброено:

1. ПЗСЛА/АМPS функционира само на конкретен „граждански летателен апарат“, на който дадената ПЗСЛА/АМPS е монтирана и за който е издаден един от следните документи:

а. граждански тип сертификат; или

б. равностоен документ, признат от Международната организация за гражданска авиация (ИКАО);

2. ПЗСЛА/АМPS използва защита за предотвратяване на неразрешен достъп до „софтуер“; и

3. ПЗСЛА/АМPS съдържа активен механизъм, който не позволява системата да функционира след демонтиране от „гражданския летателен апарат“, на който е била монтирана.

СО5

Оборудване за управление на огъня, сигнализиране и оповестяване, и свързаните с него системи, оборудване за тестване, настройка и противодействие, както следва, специално предназначено за военна употреба, както и специално предназначени за него компоненти и принадлежности:

а. Оръжейни мерници, бордни изчислители за бомбометане, оборудване за насочване на артилерийски системи и системи за управление на огъня.

б. Системи за прехващане, разпознаване, определяне на разстояние, целеуказване или съпровождане на цели; оборудване за откриване, обобщаване, разграничаване или разпознаване на цели; и оборудване за интегриране на датчици.

в. Оборудване за противодействие на изделията, изброени в СО5.а или СО5.б.

Забележка За целите на СО5.в оборудването за противодействие включва и оборудване за откриване.

г. Оборудване за полигонни изпитвания или настройка, специално предназначено за изделия, изброени в СО5.а, СО5.б или СО5.в.

СО6

Сухопътни транспортни средства и компоненти за тях, както следва:

Важно: За насочващо и навигационно оборудване вж. СО11.

а. Сухопътни транспортни средства и компоненти за тях, специално предназначени или модифицирани за военна употреба.

Техническа забележка

За целите на СО6.а терминът „сухопътни транспортни средства“ включва и влекачи.

▼ M3

б. Други сухопътни транспортни средства и компоненти за тях, както следва:

1. Всички колесни сухопътни транспортни средства, годни за използване в условия без пътища, които са произведени или снабдени с материали или компоненти за осигуряване на балистична защита до ниво III (NIJ 0108.01, септември 1985 г. или сравним национален стандарт) или по-високо.
2. Компоненти, имащи всичко изброено:
  - а. специално предназначени за транспортните средства, посочени в СОб.б.1; и
  - б. осигуряващи балистична защита до ниво III (NIJ 0108.01, септември 1985 г. или сравним национален стандарт) или по-високо.

Важно: Вж. също СО13.а.

Забележка 1 СОб.а включва:

- а. танкове и други военни бронирани сухопътни транспортни средства и военни сухопътни транспортни средства, снабдени с оръжейни установки или с оборудване, предназначено за миниране или за изстрелване на бойни припаси, изброени в СО4;
- б. бронирани сухопътни транспортни средства;
- в. транспортни средства тип „Амфибия“ и такива за преодоляване на дълбоки водни прегради;
- г. ремонтно-евакуационни и подвозни сухопътни транспортни средства за транспортиране на бойни припаси или оръжейни системи и на принадлежащото им подемно-транспортно оборудване за пълнене и зареждане.

Забележка 2 Модифицирането на сухопътни транспортни средства за военна употреба, посочени в СОб.а, се състои във внасяне на конструктивни електрически или механични изменения, включващи един или повече компоненти, специално предназначени за военна употреба. Такива компоненти обхващат:

- а. пневматични външни гуми, специално предназначени да са непробиваеми от куришуми;
- б. бронезащита за основните части (например резервоари за гориво или кабините на механик-водачи);
- в. специални укрепвания или монтажни приспособления за оръжия;
- г. маскировъчно осветление.

Забележка 3 СОб не се прилага за граждански автомобили, имащи бронева или балистична защита, предназначени или модифицирани за транспортиране на пари и ценности.

▼ M3

Забележка 4 CO6 не се прилага за превозни средства, отговарящи на всички изброени условия:

- a. произведени са преди 1946 г.;
- б. нямат изделията, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС и произведени след 1945 г., с изключение на копия на оригинални компоненти или принадлежности за превозното средство; и
- в. не съдържат оръжията, посочени в CO1, CO2 или CO4, освен ако са неизползваеми и не могат да произведат изстрел.

CO7

Химически или биологични токсични вещества, „вещества за борба с масови безредици“, радиоактивни материали и свързаните с тях оборудване, компоненти и материали, както следва:

a. Биологични агенти или радиоактивни материали, „пригодни за бойна употреба“, които могат да поразяват хора и животни, да разрушават оборудване или да унищожават реколтата или околната среда;

б. Бойни токсични химични вещества (БТХВ), включително:

1. Нервнопаралитични БТХВ:

a. O-алкил (10 C-атома или по-малко, в т.ч. циклоалкил) алкил (метил, етил, n-пропил или i-пропил)-фосфонфлуориди, като:

Зарин (GB):O-изопропил метилфосфонфлуорид (CAS 107-44-8); и

Зоман (GD):O-пинаконил метилфосфонфлуорид (CAS 96-64-0);

б. O-алкил (10 C-атома или по-малко, в т.ч. и циклоалкил) N,N диалкил (метил, етил, n-пропил или i-пропил) фосфорамидоцианиди, като:

Табун (GA):O-етил N,N-диметилфосфорамидоцианид (CAS 77 81 6);

в. O-алкил (H или 10 C-атома или по-малко, в т.ч. и циклоалкил) S-2-диалкил (метил, етил, n-пропил или i-пропил)-аминоетил алкил (метил, етил, n-пропил или i-пропил) фосфонотиолати и съответните им алкилирани и протонирани соли, като:

VX: O-етил-2-диизопропиламиноетил метилфосфонит (CAS 50782-69-9).

2. Кожнообривни БТХВ:

a. Серни иприти, като:

▼ M3

1. 2-хлоретилхлорметилсулфид (CAS 2625-76-5);
  2. бис(2-хлоретил) сулфид (CAS 505-60-2);
  3. бис(2-хлоретилтио) метан (CAS 63869-13-6);
  4. 1,2-бис(2-хлоретилтио) етан (CAS 3563-36-8);
  5. 1,3-бис(2-хлоретилтио)-п-пропан (CAS 63905-10-2);
  6. 1,4-бис(2-хлоретилтио)-п-бутан (CAS 142868-93-7);
  7. 1,5-бис(2-хлоретилтио)-п-пентан (CAS 142868-94-8);
  8. бис(2-хлоретилтиометил) етер (CAS 63918-90-1);
  9. бис(2-хлоретилтиоетил) етер (CAS 63918-89-8).
- б. Люизити, като:
1. 2-хлорвинилдихлорарсин (CAS 541-25-3);
  2. трис(2-хлорвинил) арсин (CAS 40334-70-1);
  3. бис(2-хлорвинил) хлорарсин (CAS 40334-69-8).
- в. Азотни иприти, като:
1. HN1: бис(2-хлоретил) етиламин (CAS 538-07-8);
  2. HN2: бис(2-хлоретил) метиламин (CAS 51-75-2);
  3. HN3: трис(2-хлоретил) амин (CAS 555-77-1).
3. БТХВ инкапацитанти, като:
- а. 3-хинуклидинилбензилат (BZ) (CAS 6581-06-2).
4. Дефолианти (обезлистяващи БТХВ), като:
- а. бутил 2-хлор-4-флуорфеноксиацетат (LNF);
  - б. 2,4,5-трихлорфеноксиоцетна киселина (CAS 93-76-5), смесена с 2,4-дихлорфеноксиоцетна киселина (CAS 94-75-7) (БТХВ „Оранжев агент“ (CAS 39277-47-9).
- в. Основни и вторични прекурсори на бинарни БТХВ, както следва:
1. Алкил (метил, етил, п-пропил или i-пропил) фосфонилдифлуориди, като:

DF: Метил фосфонилдифлуорид (CAS 676-99-3).

▼ M3

2. О-алкил (Н или алкилови радикали с 10 С-атома или по-малко, в т.ч. и циклоалкилови радикали), О-2-диалкил (метил, етил, n-пропил или i-пропил) аминоетил алкил (метил, етил, n-пропил или i-пропил) фосфонити и съответните алкилирани и протонирани соли, като:

QL: О-етил-2-диизопропиламиноетил метилфосфонит (CAS 57856-11-8).
  3. Хлорзарин: О-изопропил метилфосфоноклорид (CAS 1445-76-7).
  4. Хлорзоман: О-пинаколин метилфосфоноклорид (CAS 7040-57-5).
- г. „Вещества за борба с масови безредици“, активни химически съставки и комбинации от тях, включително:
1. α-бромбензенацетонитрил, (бромбензил цианид) (CA) (CAS 5798-79-8);
  2. [(2-хлорофенил) метилен] пропандинитрил, (o-хлорбензилиденмалонитрил) (CS) (CAS 2698-41-1);
  3. 2-хлоро-1-фенилетанон, фенилалкил хлорид (ω-хлорацетофенон) (CN) (CAS 532-27-4);
  4. Дибенз-(b,f)-1,4-оксазепин (CR) (CAS 257-07-8);
  5. 10-хлоро-5,10-дихидрофенарсазин, (фенарсазин-хлорид), (адамсит), (DM) (CAS 578-94-9);
  6. N-нонаноилморфолин, (MPA), (CAS 5299-64-9).
- Забележка 1 СО7.г не се прилага за „вещества за борба с масови безредици“, отделно опаковани за целите на личната самозащита.*
- Забележка 2 СО7.г не се прилага за химически съединения и комбинации от тях, означени и пакетирани за хранително-вкусовата промишленост или за медицински цели.*
- д. Оборудване, специално предназначено или модифицирано за военна употреба, предназначено или модифицирано за разпръскване на които и да е от изброените, и специално предназначени за него компоненти:
1. Материали или химически вещества, изброени в СО7.а, СО7.б или СО7.г; или
  2. БТХВ, съставени от прекурсори, изброени в СО7.в.

▼ M3

- е. Оборудване за защита и обеззаразяване, специално предназначено или модифицирано за военна употреба, компоненти и химически смеси, както следва:
1. Оборудване, предназначено или модифицирано за защита от материали, изброени в СО7.а, СО7.б или СО7.г, и специално предназначени за него компоненти.
  2. Оборудване, предназначено или модифицирано за обеззаразяване на обекти, заразени с материали, изброени в СО7.а или СО7.б, и специално предназначени за него компоненти.
  3. Химически смеси, специално разработени или приготвени за обеззаразяване на обекти, заразени с материали, изброени в СО7.а или СО7.б.

Забележка СО7.е.1 включва:

- а. филтро-вентилационни системи, специално предназначени или модифицирани за ядрена, биологическа или химическа защита;
- б. защитно облекло.

Важно: За граждански противогази и оборудване за защита и обеззаразяване вж. също точка 1А004 в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

- ж. Оборудване, специално предназначено или модифицирано за военна употреба, предназначено или модифицирано за откриване или идентифициране на материали, изброени в СО7.а, СО7.б или СО7.г, и специално предназначени за него компоненти.

Забележка СО7.ж не се прилага за личните радиационни дозиметри.

Важно: Вж. също точка 1А004 от Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

- з. „Биополимери“, специално предназначени или изработени за откриване и идентифициране на БТХВ, изброени в СО7.б, и определени клетъчни култури, използвани за тяхното производство.
- и. „Биокатализатори“ за обеззаразяване или разграждане на химически БТХВ и биологични системи за тази цел, както следва:
  1. „Биокатализатори“, специално предназначени за обеззаразяване или разграждане на химически БТХВ, изброени в СО7.б, получавани чрез пряк лабораторен подбор или чрез генетично модифициране на биологични системи.
  2. Биологични системи, съдържащи генетична информация, характерна за производството на „биокатализаторите“, контролирани от СО7.и.1, както следва:
    - а. „специални преносители“;
    - б. вируси;
    - в. клетъчни култури.

▼ M3

Забележка 1 CO7.б и CO7.г не се прилагат за:

- a. Хлорциан (CAS 506-77-4). Вж. IC450.а.5 в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.
- б. Циановодородна киселина (CAS 74-90-8).
- в. Хлор (CAS 7782-50-5).
- г. Карбонил хлорид (фосген) (CAS 75-44-5). Вж. IC450.а.4. в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.
- д. Дифосген (трихлорметил-хлорформиат) (CAS 503-38-8).
- е. Отпада от 2004 г.
- ж. Ксиллбромид орто: (CAS 89-92-9), мета: (CAS 620-13-3), пара: (CAS 104-81-4).
- з. Бензилбромид (CAS 100-39-0).
- и. Бензилйодид (CAS 620-05-3).
- й. Бромацетон (CAS 598-31-2).
- к. Бромциан (CAS 506-68-3).
- л. Бромметилетилкетон (CAS 816-40-0).
- м. Хлорацетон (CAS 78-95-5).
- н. Етилйодацетат (CAS 623-48-3).
- о. Йодацетон (CAS 3019-04-3).
- п. Хлорпикрин (CAS 76-06-2). Вж. IC450.а.7 в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

Забележка 2 Клетъчните култури и биологичните системи, описани в CO7.з и CO7.и.2, са изключение и тези подточки не се прилагат за клетъчните култури или биологичните системи за граждански цели — селско стопанство, фармакология, медицина, ветеринарна медицина, екология, преработка на отпадъци и хранителна промишленост.

▼ M3

CO8

„Енергетични материали“ и свързаните с тях вещества, както следва:

Важно 1: Вж. също 1C011 в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

Важно 2: За заряди и устройства вж. CO4 и 1A008 в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

Технически забележки

1. За целите на CO8 смес означава смесване на две или повече субстанции, от които най-малко една е изброена в подточките на CO8.

2. Всяка от субстанциите, изброени в подточките на CO8, е включена в този списък, дори когато се използва за употреба, различна от посочената. (Напр. TAGN се използва преимуществено като експлозив, но може също да бъде използван като гориво или като окислител.)

a. „Взривни вещества“, както следва, и смеси от тях:

1. ADNBF (аминодинитробензофуроксан или 7-амино-4,6-динитробензофуразан-1-оксид) (CAS 97096-78-1).
2. BNCP (цис-ди(5-нитротетразолат) тетра амин-кобалт(III) перхлорат) (CAS 117412-28-9).
3. CL-14 (диамино динитробензофуроксан или 5,7-диамино-4,6-динитробензофуразан-1-оксид) (CAS 117907-74-1).
4. CL-20 (HNIW или хексанитрохексаазоизовюрцитан) (CAS 135285-90-4); клатрати на CL-20 (вж. също така CO8.ж.3 и ж.4 за „прекурсорите“ му).
5. CP (2-(5-цианотетразолат) пента аминкобалт (III) перхлорат) (CAS 70247-32-4).
6. DADE (1,1-диамино-2,2-динитроетилен, FOX7) (CAS 145250-81-3).
7. DATB (диаминотринитробензен) (CAS 1630-08-6).
8. DDFP (1,4-динитродифуразанопиперазин).
9. DDPO (2,6-диамино-3,5-динитропиразин-1-оксид, PZO) (CAS 194486-77-6).
10. DIPAM (3,3'-диамино-2,2',4,4',6,6'-хексанитробифенил или дипикрамид) (CAS 17215-44-0).
11. DNGU (DINGU или динитрогликолурил) (CAS 55510-04-8).
12. Фуразани, както следва:
  - a. DAAOF (диаминоазоксифуразан);
  - б. DAAzF (диаминоазофуразан) (CAS 78644-90-3).

▼ M3

13. НМХ и производни (вж. също така СО8.ж.5. за „прекурсорите“ му), както следва:
  - а. НМХ (циклотетраметилентетранитрамин, октаhydro-1,3,5,7-тетранитро-1,3,5,7-тетразин, 1,3,5,7-тетранитро-1,3,5,7-тетразо-циклооктан, октоген или octogene) (CAS 2691-41-0);
  - б. дифлуорамино-аналози на НМХ;
  - в. К-55(2,4,6,8-тетранитро-2,4,6,8-тетраазобисцикло[3,3,0]-октанон-3 (тетранитросемигликуруил, или кето-дицикло НМХ) (CAS 130256-72-3).
14. HNAD (хексанитроадамантан) (CAS 143850-71-9).
15. HNS (хексанитростилбен) (CAS 20062-22-0).
16. Имидазоли, както следва:
  - а. BNNII (октаhydro-2,5-ди(нитроимино)имидазо [4,5-d]имидазол;
  - б. DNI (2,4-динитроимидазол) (CAS 5213-49-0);
  - в. FDIA (1-флуоро-2,4-динитроимидазол);
  - г. NTDNIA (N-(2-нитротриазоло)-2,4-динитроимидазол);
  - д. РТА (1-пикрил-2,4,5-тринитроимидазол).
17. NTNMI (1-(2-нитротриазол)-2-динитрометиленидразин).
18. NTO (ONTA или 3-нитро-1,2,4-триазол-5-он) (CAS 932-64-9).
19. Полинитрокубани с повече от четири нитро групи.
20. PUX (2,6-ди(пикриламино)-3,5-динитропиридин) (CAS 38082-89-2).
21. RDX и производни, както следва:
  - а. RDX (циклотриметилентринитрамин; циклонит, Т4, хексаhydro-1,3,5 тринитро-1,3,5-триазин; 1,3,5-тринитро-1,3,5-триазоциклохексан, хексоген или hexogene) (CAS 121-82-4);
  - б. кето-RDX (К-6 или 2,4,6-тринитро-2,4,6-триазоциклохексанон) (CAS 115029-35-1).
22. TAGN (триаминогуанидиннитрат) (CAS 4000-16-2).
23. ТАТВ (триаминотринитробензен) (CAS 3058-38-6) (вж. също СО8.ж.7 за „прекурсорите“ му).
24. TEDDZ (3,3,7,7-тетрабис(дифлуороамин) октаhydro-1,5-динитро-1,5-дiazоцин).
25. Тетразоли, както следва:
  - а. NTAT (нитротриазол аминотетразол);
  - б. NTNT (1-N-(2-нитротриазоло)-4-нитротетразол).

▼ M3

26. Тетрил (тринитрофенилметилнитрамин) (CAS 479-45-8).
27. TNAD (1,4,5,8-тетранитро-1,4,5,8-тетраазадекалин) (CAS 135877-16-6) (вж. също СО8.ж.6 за „прекурсорите“ му).
28. TNAZ (1,1,3-тринитроазетидин) (CAS 97645-24-4) (вж. също така СО8.ж.2 за „прекурсорите“ му).
29. TNGU (SORGUYL или тетранитрогликолурил) (CAS 55510-03-7).
30. TNP (1,4,5,8-тетранитро-пиридазино [4,5-d] пиридазин) (CAS 229176-04-9).
31. Триазини, както следва:
  - а. DNAM (2-окси-4,6-динитроамино-s-триазин) (CAS 19899-80-0);
  - б. NNHT (2-нитроимино-5-нитро-хексахидро-1,3,5-триазин) (CAS 130400-13-4).
32. Триазоли, както следва:
  - а. 5-азидо-2-нитротриазол;
  - б. ADHTDN (4-амино-3,5-дихидразино-1,2,4-триазол динитрамид) (CAS 1614-08-0);
  - в. ADNT (1-амино-3,5-динитро-1,2,4-триазол);
  - г. BDNTA ([ди-динитротриазол] амин);
  - д. DBT (3,3'-динитро-5,5-би-1,2,4-триазол) (CAS 30003-46-4);
  - е. DNBT (динитродитриазол) (CAS 70890-46-9);
  - ж. Отпада от 2010 г.;
  - з. NTDNT (1-N-(2-нитротриазоло) 3,5-динитротриазол);
  - и. PDNT (1-пикрил-3,5-динитротриазол);
  - й. TACOT (тетранитробензотриазолобензотриазол) (CAS 25243-36-1).
33. Експлозиви, невключени в СО8.а, които имат една от следните характеристики:
  - а. скорост на детонация, превишаваща 8 700 m/s при максимална плътност, или
  - б. налягане при взрив, превишаващо 34 GPa (340 kbar).
34. Органични експлозиви, невключени в СО8.а, имащи всички изброени характеристики:
  - а. дават налягане във фронта на детонационната вълна от 25 GPa (250 kbar) или повече, и
  - б. остават стабилни при температури 523 K (250 C) или по-високи за време от 5 минути или по-дълго.

▼ M3

- б. „Ракетно гориво“, както следва:
1. Всяко твърдо „ракетно гориво“ от клас 1.1 на ООН с теоретичен специфичен импулс (при стандартни условия) над 250 секунди за неметализирани или над 270 секунди за алуминизирани състави.
  2. Всяко твърдо „ракетно гориво“ от клас 1.3 на ООН с теоретичен специфичен импулс (при стандартни условия) над 230 секунди за нехалогенизирани, 250 секунди за неметализирани и 266 секунди за метализирани състави.
  3. „Ракетни горива“ със силова константа над 1 200 kJ/kg.
  4. „Ракетни горива“, които могат да поддържат постоянна скорост на горене, по-голяма от 38 mm/s при стандартни условия (измерена на капсуловани пробни тела, осигуряващи плосък фронт на горене) — налягане 6,89 МПа (68,9 bar) и температура 294 К (21 °С).
  5. Еластомерно модифицирани ляти, двусловни „ракетни горива“ (ЕМЛДРГ/ЕМСДВ) с удължение при максимално натоварване, по-голямо от 5 %, при -40 °С (233 К).
  6. Всяко „ракетно гориво“, съдържащо субстанциите, описани в СО8.а.
  7. „Ракетни горива“, неизброени другаде в Общия списък на оръжията на ЕС, специално предназначени за военна употреба.
- в. „Пиротехнически състави“, горива и свързаните с тях субстанции, както следва, и смесите от тях:
1. Самолетни горива, специално предназначени за военни цели.
  2. Алан (алуминиев хидрид) (CAS 7784-21-6).
  3. Карборани; декаборан (CAS 17702-41-9); пентаборани (CAS 19624-22-7 и 18433-84-6) и техни производни.
  4. Хидразин и производни, както следва (вж. също и СО8.г.8 и г.9 за окисляващи хидразинови производни):
    - а. Хидразин (CAS 302-01-2) в концентрации от 70 % или повече.
    - б. Монометил хидразин (CAS 60-34-4).
    - в. Симетричен диметил хидразин (CAS 540-73-8).
    - г. Несиметричен диметил хидразин (CAS 57-14-7).

▼ M3

5. Метални горива със сферични, прахообразни, сферондни, люспести или смлени частици, произведени от материал, съдържащ 99 % или повече от някои от следните компоненти:
  - а. Метали и техни сплави, както следва:
    1. Берилий (CAS 7440-41-7) с едрина на зърната, по-малка от 60 μm ;
    2. Желязо на прах (CAS 7439-89-6) с едрина на зърната, по-малка или равна на 3 μm , получено при редукция на железен оксид с водород;
  - б. Смеси, съдържащи един от следните елементи:
    1. Цирконий (CAS 7440-67-7), магнезий (CAS 7439-95-4) и техни сплави с едрина на зърната, по-малка от 60 μm ; или
    2. Бор (CAS 7440-42-8) или боркарбидни (CAS 12069-32-8) горива с чистота 85 % или повече, с едрина на зърната, по-малка от 60 μm .
6. Военни материали, съдържащи сгъстители за въгледородни горива, специално синтезирани за използване от бойни огнехвъргачки или запалителни бойни припаси като метални стеарати или палмитати (напр. октал, CAS 637-12-7) и сгъстителите M1, M2 и M3.
7. Перхлорати, хлорати и хромати, смесени с метали на прах или други високо енергийни горивни компоненти.
8. Сферичен алуминиев прах (CAS 7429-90-5) с едрина на зърната 60 μm или по-малка, произведен от материал със съдържание на алуминий 99 % или повече.
9. Титанов субхидрид (TiH_n) със стехиометричен коефициент $n = 0,65$ — 1,68.

Забележка 1 Самолетните горива, изброени в СО8.в.1, са крайни продукти, не техни съставни части.

Забележка 2 СО8.в.4.а не се прилага за хидразин смеси, специално предназначени за контрол на корозията.

Забележка 3 СО8.в.5 се прилага за взривни вещества и горива, независимо дали изброените метали или смеси са или не са капсулирани в алуминий, магнезий, цирконий или берилий.

Забележка 4 СО8.в.5.б.2 не се прилага за бор и борен карбид, обогатени с бор-10 (съдържание на бор-10 — 20 % или повече от общата маса).

Забележка 5 СО8.в.5.б се прилага само за метални горива във вид на частици, когато са смесени с други вещества, за да образуват смеси за военни цели като ракетни горива във вид на суспензия, твърди ракетни горива или пиротехнически смеси.

▼ M3

- г. Окислителни, както следва, и техните смеси:
1. ADN (амониев динитрамид) или SR 12 (CAS 140456-78-6).
  2. AP (амониев перхлорат) (CAS 7790-98-9).
  3. Съединения, съставени от флуор и което и да е от следните:
    - а. други халогени;
    - б. кислород; или
    - в. азот.

Забележка 1 CO8.г.3 не се прилага за хлорен трифлуорид (CAS 7790-91-2).

Забележка 2 CO8.г.3 не се прилага за азотен трифлуорид (CAS 7783-54-2) в газообразно състояние.
  4. DNAD (1,3-динитро-1,3-дiazетидин) (CAS 78246-06-7).
  5. HAN (хидроксиламониев нитрат) (CAS 13465-08-2).
  6. NAP (хидроксиламониев перхлорат) (CAS 15588-62-2).
  7. HNF (хидразин нитроформиат) (CAS 20773-28-8).
  8. Хидразин нитрат (CAS 37836-27-4).
  9. Хидразин перхлорат (CAS 27978-54-7).
  10. Течни окислителни, съставени от или съдържащи инхибирана червена димяща азотна киселина (IRFNA) (CAS 8007-58-7).

Забележка: CO8.г.10 не се прилага за неинхибирана димяща азотна киселина.
- д. Свързващи вещества, пластификатори, мономери и полимери, както следва:
1. AMMO (азидометилметилоксетан и полимерите му) (CAS 90683-29-7) (вж. също CO8.ж.1 за неговите „прекурсори“).
  2. BAMO (бисазидометилоксетан и неговите полимери) (CAS 17607-20-4) (вж. също CO8.ж.1 за неговите „прекурсори“).
  3. BDNPA (бис(2,2-динитропропил)ацетал) (CAS 5108-69-0).
  4. BDNPF (бис(2,2-динитропропил)формал) (CAS 5917-61-3).
  5. BTTN (бутантриолтринитрат) (CAS 6659-60-5) (вж. също CO8.ж.8 за неговите „прекурсори“).
  6. Енергетични мономери, пластификатори или полимери, специално предназначени за военна употреба и съдържащи някой от следните елементи:
    - а. нитро групи;
    - б. азидо групи;
    - в. нитрат групи;
    - г. нитраза групи; или
    - д. дифлуороамино групи.

▼ M3

7. FAMAО (3-дифлуораминометил-3-азидометил оксетан) и полимерите му.
  8. FEFO (бис(2-флуоро-2,2-динитроетил)формал) (CAS 17003-79-1).
  9. FPF-1 (поли-2,2,3,3,4,4-хексафлуорпентан-1,5-диол формал) (CAS 376-90-9).
  10. FPF-3 (поли-2,4,4,5,5,6,6-хептафлуоро-2-трифлуорметил-3-оксагептан-1,7-диол формал).
  11. GAP (глицидилазиден полимер) (CAS 143178-24-9) и неговите производни.
  12. НТРВ (полибутадиен с крайни хидроксилни групи) с количество на функционалните хидроксилни групи, равно на или по-голямо от 2,2 или равно на или по-малко от 2,4, хидроксилно число по-малко от 0,77 meq/g и вискозитет при 30 °C, по-малък от 47 поаза (CAS 69102-90-5).
  13. Етокселиран поли(епихлорхидрин) с молекулна маса под 10 000, както следва:
    - а. поли(епихлорхидриндиол);
    - б. поли(епихлорхидринтриол).
  14. NENAs (нитроетилнитрамин смеси) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 и 85954-06-9).
  15. PGN (поли-GLYN, полиглицидилнитрат или поли(нитратометил оксиран) (CAS 27814-48-8).
  16. Поли-NIMMO (полинитратометилметилоксетан) или поли-NMMO (поли[3-нитратометил-3-метилоксетан]) (CAS 84051-81-0).
  17. Полинитроортокарбонати.
  18. TVOPA (1,2,3-трис[1,2-бис(дифлуорамино)етокси]пропан или добавен тривиноксипропан) (CAS 53159-39-0).
- е. „Добавки“, както следва:
1. Основен меден салицилат (CAS 62320-94-9).
  2. ВНЕГА (бис(2-хидроксиетил)гликоламид) (CAS 17409-41-5).
  3. ВНО (бутадиеннитрилоксид).
  4. Фероценови производни, както следва:
    - а. бутацен (CAS 125856-62-4);
    - б. катоцен (2,2-диетилфероценил пропан) (CAS 37206-42-1);

▼ M3

- в. фeroценови карбоксилни киселини, включително:
    - фeroценова карбоксилна киселина (CAS 1271-42-7),
    - 1,1'-фeroценова дикарбоксилна киселина (CAS 1293-87-4);
  - г. n-бутил-фeroцен (CAS 31904-29-7);
  - д. други добавъчни полимерни фeroценови производни.
5. Оловен бета-резорцинат (CAS 20936-32-7).
  6. Оловен цитрат (CAS 14450-60-3).
  7. Оловно-медни хелати на бета-резорцилат или салицилати (CAS 68411-07-4).
  8. Оловен малеат (CAS 19136-34-6).
  9. Оловен салицилат (CAS 15748-73-9).
  10. Оловен станат (CAS 12036-31-6).
  11. MAPO (трис-1-(2-метил)азиридинил фосфиноксид) (CAS 57-39-6); BOBVA 8 (бис(2-метил азиридинил) 2-(2-хидроксипропанокси) пропиламино фосфин оксид); и др. производни на MAPO.
  12. Метил BAPO (бис(2-метилазиридинил)метиламино фосфин оксид) (CAS 85068-72-0).
  13. N-метил-p-нитроанилин (CAS 100-15-2).
  14. 3-нитразо-1,5-пентан диизоцианат (CAS 7406-61-9).
  15. Металорганични купелуващи агенти, както следва:
    - а. неопентил[диалил]окси, три[диоктил]фосфато титанат (CAS 103850-22-2); познат още като титанов IV, 2,2-[ди 2-пропенонат-метил, бутанолат, три(диоктил)фосфат] (CAS 110438-25-0); или LICA 12 (CAS 103850-22-2);
    - б. титанов IV, [2-пропенонат-1)метил, n-пропанолатметил] бутанолат-1, трис[диоктил]пирофосфат или KR3538;
    - в. титанов IV, [(2-пропенонат-1)метил, n-пропанолметил] бутанолат-1, трис(диоктил)фосфат.
  16. Полицианодифлуораминоетиленоксид.
  17. Многофункционални азиридин-амиди с изофталова, тримезинова (BITA или бутилен имин тримезамид), изоцианурова или триметилдипинова верижна структура и 2-метил или 2-етил замествания на азиридиновия пръстен.

▼ M3

18. Пропиленимин (2-метилазиридин) (CAS 75-55-8).
  19. Финодисперсен железен оксид (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) със специфична повърхност над $250 \text{ m}^2/\text{g}$ и средна едрина на зърната, равна на или по-малка от $3,0 \text{ nm}$.
  20. ТЕРАН (тетраетиленпентааминоакрилонитрил) (CAS 68412-45-3); цианоетилрани полиамини и техните соли.
  21. ТЕРАНОЛ (тетраетиленпентааминоакрилонитрил-глицидол) (CAS 68412-46-4); адукти на цианоетилрани полиамиди с глицидол и техните соли.
  22. ТРВ (трифенил бисмут) (CAS 603-33-8).
- ж. „Прекурсори“, както следва:

Важно: В СО8.ж препратките са към изброени „Енергетични материали“, произведени от тези субстанции.

1. ВСМО (бисхлорметилноксетан) (CAS 142173-26-0) (вж. също СО8.д.1 и д.2).
2. Динитроазетидин-*t*-бутил сол (CAS 125735-38-8) (вж. също СО8.а.28).
3. НВІW (хексабензилхексаазоизовюрцитан) (CAS 124782-15-6) (вж. също СО8.а.4).
4. ТАІW (тетраацетилдибензилхексаазоизовюрцитан) (вж. също СО8.а.4) (CAS 182763-60-6).
5. ТАТ (1,3,5,7 тетраацетил-1,3,5,7-тетраазоциклооктан) (CAS 41378-98-7) (вж. също СО8.а.13).
6. 1,4,5,8-тетраазодекалин (CAS 5409-42-7) (вж. също СО8.а.27).
7. 1,3,5-трихлорбензен (CAS 108-70-3) (вж. също СО8.а.23).
8. 1,2,4-трихидроксибутан (1,2,4-бутантриол) (CAS 3068-00-6) (вж. също СО8.д.5).

Забележка 5 Отпада от 2009 г.

Забележка 6 СО8 не се прилага за следните субстанции, освен ако те не са в съединение или смес с „енергетичен материал“, посочен в СО8.а, или метали на прах, посочени в СО8.в:

- а. Амониев пикрат (CAS 131-74-8).
- б. Черен барут.
- в. Хексанитродифениламин (CAS 131-73-7).
- г. Дифлуорамин (CAS 10405-27-3).
- д. Нитроскорбяла (CAS 9056-38-6).
- е. Калиев нитрат (CAS 7757-79-1).
- ж. Тетранитронафталин.
- з. Тринитроанизол.
- и. Тринитронафталин.
- й. Тринитроксилен.
- к. *N*-пиролидинон; 1-метил-2-пиролидинон (CAS 872-50-4).
- л. Диоктилмалеат (CAS 142-16-5).

▼ M3

- м. Етилхексилакрилат (CAS 103-11-7).
- н. Триетилалуминий (TEA) (CAS 97-93-8), триметилалуминий (TMA) (CAS 75-24-1) и др. пирофорни метални алкили или арили на литий, натрий, магнезий, цинк и бор.
- о. Нитроцелулоза (CAS 9004-70-0).
- п. Нитроглицерин (или глицеролтринитрат, тринитроглицерин) (NG) (CAS 55-63-0).
- р. 2,4,6-тринитротолуол (TNT) (CAS 118-96-7).
- с. Етилендиаминдинитрат (EDDN) (CAS 20829-66-7).
- т. Пентаеритритол тетранитрат (PETN) (CAS 78-11-5).
- у. Оловен азид (CAS 13424-46-9), нормален оловен стифнат (CAS 15245-44-0) и основен оловен стифнат (CAS 12403-82-6) и инициращи експлозиви или възпламенителни състави, съдържащи азиди или азидни комплекси.
- ф. Триетиленгликолдинитрат (TEGDN) (CAS 111-22-8).
- х. 2,4,6-тринитрорезорцинол (стифнинова киселина) (CAS 82-71-3).
- ц. Диетилдифенилкарбамид (CAS 85-98-3); диметилдифенилкарбамид (CAS 611-92-7); метилетилдифенилкарбамид [централити].
- ч. N,N-дифенилкарбамид (асиметричен дифенилкарбамид) (CAS 603-54-3).
- ш. Метил-N,N-дифенилкарбамид (метилов асиметричен дифенилкарбамид) (CAS 13114-72-2).
- щ. Етил-N,N-дифенилкарбамид (етилов асиметричен дифенилкарбамид) (CAS 64544-71-4).
- аа. 2-нитродифениламин (2-NDPA)(CAS 119-75-5).
- аб. 4-нитродифениламин (4-NDPA)(CAS 836-30-6).
- ав. 2,2-динитропропанол (CAS 918-52-5).
- аг. Нитрогуанидин (CAS 556-88-7) (вж. IC011.г в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба).

Забележка 7 CO8. не се прилага за амониев перхлорат (CO8.г.2) и NTO (CO8.а.18), специално оформени и предназначени за устройства за производство на газ за гражданска употреба и имащи всички изброени по-долу характеристики:

- а. в съединение или смес са с неактивни терморективни свързващи вещества или пластификатори;

▼ M3

- б. *съдържат максимално 80 % амониев перхлорат (СО8.г.2) от масата на активния материал;*
- в. *съдържат 4 g NTO или по-малко (СО8.а.18); и*
- г. *имат собствена маса, по-малка от 250 g.*

СО9

Военни кораби (подводни или надводни), специално военноморско оборудване, принадлежности, компоненти и други надводни съдове, както следва:

Важно: *За насочващо и навигационно оборудване вж. СО11.*

- а. Съдове и компоненти, както следва:
  - 1. Съдове (подводни или надводни), специално предназначени или модифицирани за военна употреба, независимо от текущото състояние за ремонт или експлоатация и независимо дали са въоръжени с оръжейни системи или броня или не, и корпуси или части от корпуси за такива кораби, както и компоненти за тях, специално предназначени за военна употреба.
  - 2. Надводни съдове, различни от изброените в СО9.а.1, имащи някоя от изброените характеристики, фиксирани или вградени в плавателния съд:
    - а. Автоматични оръжия с калибър 12,7 mm или по-голям, изброени в СО1., или оръжия, изброени в СО2, СО4, СО12 или СО19, или подвижни или стационарни „стойки“ за такива оръжия.

Техническа забележка

„Стойки“ се отнася за основите, върху които е монтирано оръжието, или за структурно укрепване с цел монтиране на оръжия.

- б. Системи за управление на огъня, описани в СО5.
- в. Имащи всичко изброено:
  - 1. „химична, биологична, радиологична и ядрена (ХБРЯ/СВРН) защита“; и
  - 2. „Система за предварително навлажняване или измиване“, предназначена за обеззаразяващи цели; или

Технически забележки

- 1. „ХБРЯ/СВРН защита“ е автономно вътрешно пространство, което съдържа характеристики като свръххерметизация, изолация на вентилационни системи, ограничени вентилационни отвори с ХБРЯ/СВРН филтри и точки за ограничен достъп на персонала, включващи въздушни шлюзове.
- 2. „Система за предварително навлажняване или измиване“ е система за разпръскване на морска вода, която е в състояние едновременно да мокри външните надпалубни съоръжения и палубите на съда.

▼ M3

- г. Активни системи за противодействие на оръжия, описани в СО4.б, СО5.в или СО11.а и имащи някоя от следните характеристики:
1. „ХБРЯ/СВРН защита“;
  2. корпус и надпалубни съоръжения, специално предназначени да снижават ефективната повърхност на разсейване;
  3. устройства за намаляване на топлинната сигнатура (напр. система за охлаждане на отработени газове), с изключение на специално предназначени да увеличават цялостната ефективност на електрическа централа или да намаляват екологичното въздействие; или
  4. система за размагнитване, предназначена да понижи магнитната сигнатура на целия съд.
- б. Двигатели и задвижващи системи, както следва, специално предназначени за военна употреба и компоненти за тях, специално предназначени за военна употреба:
1. Дизелови двигатели, специално предназначени за подводни лодки и имащи всичко изброено:
    - а. изходна мощност 1,12 MW (1 500 кс) или повече; и
    - б. скорост на въртене 700 оборота в минута или повече.
  2. Електрически двигатели, специално предназначени за подводни лодки и имащи всички изброени характеристики:
    - а. изходна мощност над 0,75 MW (1 000 кс);
    - б. бързо реверсиране;
    - в. точно охлаждане; и
    - г. напълно капсуловани.
  3. Немагнитни дизелови двигатели, имащи всичко изброено:
    - а. изходна мощност 37,3 kW (50 кс) или повече; и
    - б. немагнитващи се части над 75 % спрямо общата маса.
  4. Системи с „независимо от въздух задвижване“ (НВЗ/АИР), специално предназначени за подводни лодки.

Техническа забележка

„Независимото от въздух задвижване“ (НВЗ/АИР) позволява на системата за задвижване на намираща се под вода подводна лодка да работи без достъп до атмосферен кислород за период от време, по-дълъг от този, който батериите биха позволили. За целите на СО9.б.4 НВЗ/АИР не включва ядрената енергия.
- в. Специално предназначени за военна употреба устройства за откриване на подводни цели, с управление и компоненти за тях, специално предназначени за военна употреба.
- г. Мрежи против подводници и противоторпедни мрежи, специално предназначени за военна употреба.
- д. Отпада от 2003 г.

▼ M3

- е. Ключове и куплунги, специално предназначени за военна употреба, които позволяват взаимодействие с външно за съда оборудване, и компоненти за тях, специално предназначени за военна употреба.

Забележка CO9.е включва ключове и еднопроводни, многопроводни, коаксиални или вълноводни съединители за кораби, които не се влияят от външни течове и запазват необходимите характеристики при морски дълбочини над 100 m; влакнооптични съединители и оптични ключове, специално предназначени за предаване на „лазерни“ лъчи, без оглед на дълбочината. CO9.е не се прилага за обикновените гребни валове и ключовете за хидродинамичните прибори за управление.

- ж. Безшумни лагери, имащи някои от следните характеристики, компоненти за тях и оборудване, съдържащо такива лагери, специално предназначени за военна употреба:

1. газово или магнитно окачване;
2. регулатори за снижаване на активните емисии; или
3. регулатори за намаляване на вибрациите.

CO10

„Летателни апарати“, „летателни апарати, по-леки от въздуха“, безпилотни летателни апарати (БЛА/UAV), двигатели за „летателни апарати“ и оборудване за „летателни апарати“, свързано с тях оборудване и компоненти, както следва, специално предназначени или модифицирани за военна употреба:

Важно: За насочващо и навигационно оборудване вж. CO11.

- а. Пилотирувани „летателни апарати“ и „летателни апарати, по-леки от въздуха“, както и специално предназначени компоненти за тях.
- б. Отпада от 2011 г.
- в. Безпилотни летателни апарати и свързано оборудване, както следва, и специално предназначени компоненти за тях:
1. безпилотни летателни апарати, дистанционно управляеми безпилотни летателни апарати (ДУБ-ЛА/RPV), автономни програмируеми апарати и безпилотни „летателни апарати, по-леки от въздуха“;
  2. пускови установки, ремонтно-евакуационно оборудване и наземно оборудване за поддръжка;
  3. оборудване, предназначено за командване или контрол.
- г. Задвижващи авиационни двигатели и специално проектирани за тях компоненти.

▼ M3

- д. Авиационно оборудване, в т.ч. оборудване за доза-реждане с гориво във въздуха, специално предназначено за използване от „летателните апарати“, изброени в СО10.а, или авиационните двигатели, изброени в СО10.г, и специално предназначени компоненти за тях.
- е. Помпени горивозарядни станции и оборудване за тях, оборудване, специално предназначено да улеснява операциите в зони с ограничен достъп, и наземно оборудване, разработено специално за „летателните апарати“, изброени в СО10.а, или за авиационните двигатели, изброени в СО10.г.
- ж. Военни каски, защитни маски и специално предназначени компоненти за тях, херметизирано дихателно оборудване и херметически костюми, използвани в „летателни апарати“, антигравитационни костюми, преобразуватели за течен кислород, използвани за „летателни апарати“ или ракети, и катапулти и катапултиращи устройства, задействани с пиропатрон, за аварийно извеждане на личния състав от „летателни апарати“.
- з. Парашути, парапланери и свързано оборудване, както следва, и специално предназначени компоненти за тях:
  1. парашути, които не фигурират другаде в Общия списък на оръжията на ЕС;
  2. парапланери;
  3. оборудване, специално предназначено за парашутисти на големи височини (костюми, специални шлемове, дихателни апарати, навигационно оборудване).
- и. Оборудване за контролирано отваряне на парашути или системи за автоматично пилотиране, предназначени за спуснати с парашут товари.

Забележка 1 СО10.а не се прилага за „летателни апарати“ и „летателни апарати, полети от въздуха“ или варианти на тези „летателни апарати“, специално предназначени за военна употреба, които представляват всичко изброено:

- а. не са бойни летателни апарати;
- б. не са конфигурирани за военна употреба и не са оборудвани с техника или приспособления, специално предназначени или модифицирани за военна употреба; и
- в. имат издаден сертификат за гражданско приложение от органа за гражданска авиация на държава членка или на държава, участваща във Васенаарската договореност.

Забележка 2 СО10.г не се прилага за:

- а. авиационни двигатели, предназначени или модифицирани за военна употреба, за които е издаден сертификат от националната гражданска авиация на държава членка или на държава, участваща във Васенаарската договореност, че се използват като „граждански летателни апарати“, или специално предназначени компоненти за тях;
- б. бутални двигатели или специално предназначени компоненти за тях, с изключение на специално предназначени за „безпилотни летателни апарати“.

▼ M3

Забележка 3 За целите на CO10.a и CO10.g, специално предназначени компоненти и свързано с тях оборудване за невоенни „летателни апарати“ или авиационни двигатели, модифицирани за военна употреба, се прилагат само за тези военни компоненти и за свързано с тях военно оборудване, необходими за модифицирането им за военна употреба.

Забележка 4 За целите на CO10.a, военна употреба включва: бойно, военноразузнавателно, щурмово, военноучебно оборудване, оборудване за тилова поддръжка, както и транспортно и въздушноде-сантно или военно оборудване.

Забележка 5 CO10.a не се прилага за „летателни апарати“, отговарящи на всички изброени условия:

- a. произведени са за пръв път преди 1946 г.;
- б. не включват изделия, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС, освен ако изделията са необходими за спазване на стандартите за безопасност или удостоверяване на летателната годност на държава членка или на държава, участваща във Висшаарската договореност; ц
- в. не включват оръжия, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС, освен ако са неизползваеми и не могат да бъдат върнати към експлоатация.

CO11

Електронно оборудване, което не фигурира другаде в Общия списък на оръжията на ЕС, както следва, и специално предназначени компоненти за него:

- a. Електронно оборудване, специално предназначено за военна употреба.

Забележка CO11.a включва:

- a. Средства за РЕП (радиоелектронно противодействие) и противодействие на РЕП (т.е. средства, предназначени да въвеждат несвързани или погрешни сигнали в РЛС или в радиосвързочните приемници, или по друг начин да пречат на приемането, работата или ефективността на противниковите радиоелектронни приемници, включително средства за РЕП срещу тях), включително оборудване за създаване на изкуствени смущения и противодействие на РЕП.
- б. Електронни лампи с подвижна честота.

▼ M3

- в. *Радиоелектронни системи или средства, предназначени за наблюдение и следене на електромагнитния спектър за нуждите на военното разузнаване или за нуждите на сигурността или за противодействие на такова наблюдение и следене.*
- г. *Подводно противодействие, включително създаване на изкуствени акустични и магнитни смущения и лъжливи цели, средства, предназначени да въвеждат несвързани или погрешни сигнали в хидроакустичните приемници.*
- д. *Оборудване за защита на обработката на данни, за защита на данните и оборудване за защита на предавателните и свързочните линии с помощта на шифротехника.*
- е. *Оборудване за идентификация, проверка на оторизацията и за въвеждане на ключови програми и команди, оборудване за производство и разпределение.*
- ж. *Направляващо и навигационно оборудване.*
- з. *Цифрово предавателно оборудване за тропосферна радио комуникация.*
- и. *Цифрови демодулатори, специално предназначени за прихващане на сигнали.*
- й. *„Автоматизирани системи за командване и контрол“.*

Важно: *За „софтуер“, свързан с военното „софтуерно“ дефинираното радио, вж. CO21.*

- б. *Оборудване за създаване на изкуствени смущения в глобални навигационни спътникови системи (GNSS).*

CO12

Високоскоростни оръжейни системи с кинетична енергия, свързано с тях оборудване, както следва, и специално предназначени компоненти за тях:

- а. *Кинетични оръжия, специално предназначени за унищожаване или ефективно изваждане от строя на противникова цел.*
- б. *Специално предназначени технически средства за изпитвания и оценки и изпитателни образци, в т.ч. диагностична апаратура и обекти за динамично изпитване на снаряди и системи с кинетична енергия.*

Важно: *За оръжейни системи, използващи подкалибрени бойни припаси или задвижвани единствено от енергията на химична реакция, и бойни припаси за тях вж. CO1 — CO4.*

▼ M3

Забележка 1 CO12 включва следните, когато са специално предназначени за системи от кинетични оръжия:

- а. Пускови установки, които могат да ускоряват маси, по-големи от 0,1 g, до скорости, надвишаващи 1,6 km/s, в режим на единична или автоматична стрелба.
- б. Генератори на първично хранване, електрическа броня, акумулаторни средства, средства за терморегулиране и кондициониране, превключвателна или горивопреливна техника; и електрически интерфейси между електрохранването, оръдието и други електрически прибори за задвижване на куполата.
- в. Системи за прехващане и съпровождане на цели, за управление на огъня и за оценка на пораженията.
- г. Системи за самонасочване, за насочване или маневриране (със странично ускорение), предназначени за снаряди.

Забележка 2 CO12 се прилага за оръжейни системи, използващи един от следните методи за задвижване:

- а. Електромагнитен.
- б. Електротермичен.
- в. Плазмен.
- г. С лек газ; или
- д. Химически (когато се използва в комбинация с някой от гореспоменутите).

CO13

Бронирани или защитни технически средства, конструкции и компоненти, както следва:

- а. Бронеплата с една от следните характеристики:
  1. произведена по военен стандарт или спецификация; или
  2. подходяща за военна употреба.

Важно: За бронешилетките от плоча вж. CO13.г.2.

- б. Метални или неметални конструкции или комбинации от тях, специално предназначени за осигуряване на балистична защита на бойни системи, както и компоненти, специално предназначени за тях.
- в. Бойни каски, произведени по военни стандарти или спецификации или по сходни национални стандарти, и компоненти, специално проектирани за тях (т.е. кора, подплата и омекотители за каските).

▼ M3

г. Бронежилетки или защитни костюми и компоненти за тях, както следва:

1. меки бронежилетки или защитни костюми, изработени по военни стандарти или спецификации или по съответни на тях, и специално проектирани компоненти за тях;

Забележка За целите на СО13.г.1 военни стандарти или спецификации включват най-малкото спецификации за защита срещу осколки.

2. твърди бронежилетки от плоча, осигуряващи балистична защита, равна на или по-висока от ниво III (NIJ 0101.06, юли 2008 г.) или на национални еквиваленти.

Забележка 1 СО13.б включва материали, специално предназначени за осигуряване на защита за противодействие на експлозия или за изграждане на военни укрития.

Забележка 2 СО13.в не се прилага за конвенционалните стоманени каски, които не са модифицирани или предназначени да бъдат оборудвани, нито са оборудвани с допълнителни приспособления.

Забележка 3 СО13.в и г не се прилагат за каски, бронежилетки или защитни костюми, които се носят от техните потребители за тяхна лична защита.

Забележка 4 Единствените каски, специално предназначени за лица, обезвреждащи бомби, които са изброени в СО13, са специално предназначени за военна употреба.

Важно 1 Вж. също точка IА005 от Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

Важно 2 За „нишковидни и влакнести материали“, използвани в производството на бронежилетки и каски, вж. точка IС010 от Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

СО14

„Специализирано оборудване за бойно обучение“ или за имитиране на бойни сценарии, симулатори, специално предназначени за обучение при ползването на всякакво огнестрелно оръжие или въоръжение, изброено в СО1 или СО2, и специално предназначени компоненти и принадлежности за тях.

Техническа забележка

Терминът „специализирано оборудване за бойно обучение“ включва военни образци на шурмови тренажори, тренажори на оперативни полети, тренажори за радиолокационни цели, генератори на радиолокационни цели, тренировъчни средства за мерачи, тренажори за противолодъчна борба, полетни симулатори (включително центрофуга за подготовка на летци и астронавти), радиолокационни тренажори, тренажори за полет по прибори, навигационни тренажори, тренажори за изстрелване на управляеми ракети, техническо оборудване за цели, „летателни апарати“, тренажори за въоръжение, безпилотни „летателни апарати“ тренажори, мобилни тренажорни части и тренировъчно техническо оборудване за наземни военни операции.

▼ M3

Забележка 1 CO14 включва системи за генериране на изображения и интерактивна среда за имитатори, когато са специално предназначени или модифицирани за военна употреба.

Забележка 2 CO14 не се прилага за оборудване, специално предназначено за обучение при използването на ловни или спортни оръжия.

CO15

Оборудване за визуализация или радиоелектронно противодействие, както следва, специално предназначено за военна употреба, и специално предназначени компоненти и принадлежности за него:

- a. Оборудване за записване и обработка на изображения.
- б. Фотоапарати, видеокамери, фотографска апаратура и оборудване за обработка на филми.
- в. Апаратура за усилване на изображенията.
- г. Инфрочервена или термовизионна апаратура.
- д. Сензорна апаратура за визуализация на радиолокационни изображения.
- е. Апаратура за радиоелектронно противодействие (РЕП) и противодействие на РЕП за оборудването, изброено в CO15.a — CO15.д.

Забележка CO15.е включва оборудване, предназначено да влошава работата или ефективността на военните системи за визуализация или да намалява до минимум подобни въздействия.

Забележка 1 В CO15 терминът „специално предназначени компоненти“ включва следните изделия, когато са специално предназначени за военна употреба:

- a. Електронни преобразуватели на инфрачервени изображения.
- б. Тръби за усилване на изображения (с изключение на тези от първо поколение).
- в. Микроканални пластини.
- г. Телевизионни електронно-оптически преобразуватели за камери за ниско ниво на осветеност.
- д. Детекторна матрица (включително системи за електронно свързване и четене на данни).
- е. Пироелектрични телевизионни електронно-оптически преобразуватели за камери.
- ж. Охладителни системи на системите за визуализация.
- з. Електрически синхронизирани obturators на фотохромен и електрооптичен принцип със скорост на obturация, по-малка от 100 μ s, с изключение в случаите на obturators, които са основен елемент на високоскоростна камера.
- и. Влакнооптични инвертори на изображения.
- й. Смесени полупроводникови фотокатоди.

▼ M3

Забележка 2 CO15 не се прилага за „електронно-оптически преобразуватели за усилване на изображения от първо поколение“ или оборудване, специално предназначено да включва „електронно-оптически преобразуватели за усилване на изображения от първо поколение“.

Важно: За класификацията на оръжейните мерници, включващи „електронно-оптически преобразуватели за усилване на изображения от първо поколение“, вж. CO1, CO2 и CO5.a.

Важно: Вж. също 6A002.a.2 и 6A002.b в Списъка на ЕС на изделията и технологиите с двойна употреба.

CO16 **Ковашко-пресови заготовки, отливки и други полуфабрикати, специално предназначени за изделията, изброени в CO1 — CO4, CO6, CO9, CO10, CO12 или CO19.**

Забележка: CO16 се отнася до полуфабрикати, които могат да се идентифицират чрез състава, геометрията или функциите на материала.

CO17 **Друго оборудване, материали и „библиотеки“, както следва, и специално разработени компоненти за тях:**

- a. Автономна водолазна и друга апаратура за подводно плуване, както следва:
  1. Апаратура със затворен или полузатворен цикъл (с регенерация на издишвания въздух), специално предназначена за военна употреба (т.е. специално разработена да е немагнитна).
  2. Специално разработени компоненти за използване в конверсията на кислородни апарати с отворен цикъл за военна употреба.
  3. Изделия, разработени изключително за военна употреба с автономни водолазни и други апарати за подводно плуване.
- b. Строителна техника, специално предназначена за военна употреба.
- v. Монтажни елементи, покрития и обработки, намаляващи демаскиращите ефекти, специално предназначени за военна употреба.
- г. Полево инженерно оборудване, специално предназначено за използване в зона на бойни действия.
- д. „Роботи“, контролери за „роботи“ и „роботи-манипулатори“, притежаващи някои от следните характеристики:
  1. специално разработени за военна употреба;
  2. включващи средства за защита на хидравличните линии срещу външни принудителни пробиви, причинени от балистични осколки (напр. съдържащи херметизиращи се линии), и предназначени да използват хидравлични течности с пламна температура, по-висока от 839 K (566 °C); или
  3. специално разработени или пригодени за работа в условията на електромагнитни импулси (ЕМИ).

Техническа забележка

Електромагнитните импулси не се отнасят за неволна интерференция, причинена от електромагнитно излъчване от разположено в близост оборудване (напр. машини, уреди или електроника) или осветление.

▼ M3

- е. „Библиотеки“ (параметрични технически бази данни), специално предназначени за военна употреба с оборудване, изброено в Общия списък на оръжията на ЕС.
- ж. Оборудване или силови установки, работещи със или произвеждащи ядрена енергия, включително „ядрени реактори“, специално разработени за военна употреба, и компоненти за тях, които са специално предназначени или „модифицирани“ за военна употреба.
- з. Оборудване и материали, покрити или обработени за намаляване на демаскиращи емисии, специално предназначени за военна употреба, различни от изброените другаде в Общия списък на оръжията на ЕС.
- и. Симулатори, специално разработени за военни „ядрени реактори“.
- й. Мобилни ремонтни работилници, специално предназначени или „модифицирани“ да обслужват военна техника.
- к. Полеви генератори, специално предназначени или „модифицирани“ за военна употреба.
- л. Контейнери, специално предназначени или „модифицирани“ за военна употреба.
- м. Фериботи, различни от изброените другаде в Общия списък на оръжията на ЕС, мостове и понтони, специално предназначени за военна употреба.
- н. Изпитателни модели, специално предназначени за „разработване“ на изделия, изброени в СО4, СО6, СО9 или СО10.
- о. Оборудване за защита от лазери (т.е. за защита на зрението и сетивата), специално предназначено за военна употреба.
- п. „Горивни клетки“, различни от изброените другаде в Общия списък на оръжията на ЕС, специално предназначени или „модифицирани“ за военна употреба.

Технически забележки

1. За целите на СО17 терминът „библиотека“ (параметрична техническа база данни) означава събиране на техническа информация от военен характер, използването на която може да повиши ефективността на военните технически средства или системи.
2. За целите на СО17 „модифициран“ означава всяка структурна, електрическа, механична или друга промяна, осигуряваща на невоенни изделия свойства, които са еквивалентни на изделия, специално предназначени за военна употреба.

▼ M3

CO18

Оборудване за производство и компоненти, както следва:

- а. Специално разработено или модифицирано „производствено“ оборудване за „производство“ на изделия, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС, и специално предназначени компоненти за него.
- б. Специално разработени съоръжения за екологични изпитвания и специално разработено оборудване за тях, за сертификация, оценяване или изпитване на изделия, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС.

Техническа забележка

За целите на CO18 терминът „производство“ включва проектиране, проверка, производство, изпитване и контрол.

Забележка CO18.a и CO18.б включват следното оборудване:

- а. Нитратори с непрекъснато действие.
- б. Апаратура или оборудване за центробежни изпитвания, притежаващи едно от изброените:
  - 1. задвижвана от мотор или мотори със сумарна мощност, по-голяма от 298 kW (400 к.с.);
  - 2. възможност за носене на полезен товар от 113 kg или повече; или
  - 3. възможност да упражнява центробежни ускорения от 8 g или повече върху полезен товар от 91 kg или повече.
- в. Преси за дехидратация.
- г. Шнекови екструдери, специално предназначени или модифицирани за екструзия на бойни взривни вещества.
- д. Режещи машини за калибриране на екструдирани твърди ракетни горива.
- е. Почистващи барабани (тумблери) с диаметър от 1,85 m или повече, с продуктов капацитет над 227 kg.
- ж. Смесители с непрекъснато действие за твърди ракетни горива.
- з. Мелници с течно задвижване за раздробяване или смилане на съставки на бойни взривни вещества.
- и. Оборудване за формиране на прахове от сферични частици с еднакви размери, описано в CO8.в.8.
- й. Конвекционни токови конвертори за конверсия на материалите, изброени в CO8.в.3.

▼ M3

CO19

Системи от оръжия с насочена енергия (ONE/DEW), оборудване с подобно действие или противодействие и опитни образци, както следва, и компоненти, специално предназначени за тях:

- а. „Лазерни“ системи, специално предназначени за унищожаване или ефективно прекъсване на мисията на дадена цел.
- б. Корпускулярно-лъчеви оръжия, годни да унищожат или прекъснат мисията на дадена цел.
- в. Високоенергийни радиочестотни системи (PЧ/RF), които са в състояние да унищожат или прекъснат мисията на дадена цел.
- г. Оборудване, специално предназначено за откриване, идентификация или защита срещу системите, изброени в CO19.а — CO19.в.
- д. Физически опитни образци за системи, оборудване и компоненти, изброени в CO19.
- е. „Лазерни“ системи, специално предназначени да причиняват постоянна слепота до недобро виждане, т.е. за невъоръжено око или за око, оборудвано с устройства за коригиране на зрението.

Забележка 1 Системите от оръжия с насочена енергия, посочени в CO19, включват системи, чиито способности произтичат от контролираното прилагане на:

- а. „Лазери“ с достатъчна мощност да предизвикат разрушителен ефект, наподобяващ ефекта на обикновен боен припас.
- б. Ускорители на елементарни частици, генериращи сноп от заредени или неутрални частици с разрушителна сила.
- в. Високомощни импулсни или вълнови радиочестотни предаватели, които произвеждат полета с достатъчно голям интензитет да повредят електронните схеми на дадена отдалечена цел.

Забележка 2 CO19 включва следните изделия, когато те са специално предназначени за системи от оръжия с насочена енергия:

- а. Оборудване за генериране на пусков импулс, съхраняване на енергия, комутация, кондициониране на захранването или подаване на горивото.
- б. Системи за прехващане или съпровождане на цели.
- в. Системи с възможност за оценка на пораженията в целта, нейното разрушаване или прекъсване на мисията.
- г. Оборудване за управление, разпространение и насочване на лъчевия сноп.
- д. Оборудване с възможност за бързо отклоняване на лъча за бързи операции при многобройни цели.

▼ M3

- e. *Адаптивна оптика и фазови конюгатори.*
- ж. *Токови инжектори за снопове от отрицателни водородни йони.*
- з. *Компоненти за „класифицирани като предназначени за използване в космоса“ ускорители.*
- и. *Оборудване за конусно фокусиране на снопове от отрицателни йони.*
- й. *Оборудване за управление и отклонение на високоенергиен сноп от йони.*
- к. *„Класифицирано като предназначено за използване в космоса“ фолио за неутрализиране на сноп от отрицателни изотопи на водорода.*

CO20

Криогенно и „свръхпроводимо“ оборудване, както следва, и специално предназначени компоненти и принадлежности за него:

- a. *Оборудване, специално предназначено или конфигурирано за инсталиране в транспортна машина с бойно сухопътно, морско, въздушно или космическо приложение, което може да действа в движение и да генерира или поддържа температури под 103 K (-170 °C);*

Забележка CO20.a включва мобилни системи, съдържащи или използващи принадлежности или компоненти, произведени от неметални или неелектропроводими материали, като пластмаси или импрегнирани с епоксидни смоли материали.

- b. *„Свръхпроводимо“ електрическо оборудване (ротационни машини и трансформатори), специално предназначено или конфигурирано за монтиране в транспортна машина с военно сухопътно, морско, въздушно или космическо приложение, което може да действа в движение.*

Забележка CO20.b не се прилага за хибридни хомеополарни генератори на постоянен ток, които имат еднополюсни нормални метални ротори, въртящи се в магнитно поле, индуцирано от свръхпроводящи бобини, при условие че тези бобини са единствените свръхпроводими компоненти в генератора.

CO21

„Софтуер“, както следва:

- a. *„Софтуер“, специално проектиран или модифициран за „разработване“, „производство“ или „употреба“ на оборудване, материали или „софтуер“, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС.*
- b. *Специфичен „софтуер“, различен от изброения в CO21.a, както следва:*
  1. *„Софтуер“, специално предназначен за военна употреба и специално проектиран за моделиране, имитиране или оценка на военни оръжейни системи.*
  2. *„Софтуер“, специално предназначен за военна употреба и специално проектиран за моделиране или имитиране на сценарии за бойни операции.*

▼ M3

3. „Софтуер“ за определяне на действието на конвенционални, ядрени, химически или биологични оръжия.
4. „Софтуер“, специално предназначен за военна употреба и специално предназначен за системите за командване, комуникации, контрол и разузнаване (K³P/C³I) или командване, комуникации, контрол, компютри и разузнаване (K⁴P/C⁴I).
- в. „Софтуер“, неключен в СО21.а или б, специално предназначен или модифициран да даде възможност на оборудване, неключено в Общия списък на оръжията на ЕС, да изпълнява военните функции на оборудване, изброено в Общия списък на оръжията на ЕС.

СО22

„Технология“, както следва:

- а. „Технология“, различна от описаната в СО22.б, „необходима“ за „разработване“, „производство“ или „употреба“ на изделия, изброени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз
- б. „Технология“, както следва:
  1. „Технология“, „необходима“ за разработването, сглобяването от компоненти, експлоатацията, поддръжката и ремонта на цялостни производствени инсталации за изделия, изброени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз, дори ако компонентите на тези производствени инсталации не са изброени.
  2. „Технология“, „необходима“ за „разработването“ и „производството“ на малки оръжия, дори ако се използва за производство на копия на антични малки оръжия.
  3. „Технология“, „необходима“ за „разработването“, „производството“ или „употребата“ на токсични агенти, свързано оборудване или компоненти, изброени в СО7.а — СО7.ж.
  4. „Технология“, „необходима“ за „разработването“, „производството“ или „употребата“ на „биополимери“ или клетъчни култури, изброени в СО7.з.
  5. „Технология“, „необходима“ изключително за влагането на „биокатализатори“, изброени в СО7.и.1, във вещества-носители с военно приложение или материали с военна употреба.

Забележка 1 „Технология“, „необходима“ за „разработването“, „производството“ или „употребата“ на изделия, изброени в Общия списък на оръжията на ЕС, се контролира, дори ако е приложима за изделия, неизброени в Общия списък на оръжията на ЕС.

Забележка 2 СО22 не се прилага за:

- а. „Технология“, която е минимално необходимата за инсталиране, експлоатация, поддръжка (проверка) и ремонт на изделията, които не са контролирани или чийто износ е бил разрешен.

▼ M3

- б. „Технология“, която е „в гражданската област“, за „фундаментални научни изследвания“ или представлява минимално необходимата информация за кандидатстване за патент.
- в. „Технология“ за магнитна индукция за непрекъснато движение на граждански транспортни средства.

ДЕФИНИЦИИ НА ТЕРМИНИТЕ, ИЗПОЛЗВАНИ В НАСТОЯЩИЯ СПИСЪК

Следват дефиниции на термините, използвани в настоящия списък, подредени по азбучен ред (на английски език).

Забележка 1 Дефинициите се прилагат в рамките на списъка. Позоваванията са с препоръчителен характер и не оказват влияние върху универсалната употреба на дефинираните термини в списъка.

Забележка 2 Думите и термините, съдържащи се в настоящия списък с дефиниции, приемат определеното тук значение само когато са поставени в кавички („“). Дефинициите на термини в единични кавички („“) се дават в техническата бележка към съответния параграф. Навсякъде другаде тези думи и термини се използват с общоприетото им (речниково) значение.

CO7 „Приспособени за бойна употреба“

Всяка модификация или подбор (като промяна в чистотата, срока на годност, вирулентността, характеристиките на разпръскване или устойчивостта на ултравиолетово облъчване), които имат за цел да повишат ефективността при нанасяне на поражения върху хора или животни, повреждане на оборудване, нанасяне щети на посеви или на околната среда.

CO8 „Добавки“

Компоненти, използвани във взривни вещества и взривни смеси с цел подобряване на техните качества.

CO8, CO10 и CO14

„Летателен апарат“

Въздухоплавателно средство с постоянна и/или променлива геометрия на крилете, с ротационни криле (хеликоптер), с насочващи се ротори или с насочващи се криле.

CO11 „Автоматизирани системи за командване и контрол“

Електронни системи, посредством които се въвежда, обработва и предава информация от съществено значение за ефективното функциониране на групировката, съединението, тактическото съединение, частта, кораба, подразделението или оръжейните единици, които са под командване. Това се постига с използването на компютър и друг специализиран хардуер, предназначен да подпомага функциите на организацията за военно командване и контрол. Основните функции на автоматизирана система за командване и контрол са: ефективното автоматизирано събиране, натрупване, съхранение и обработване на информация; представянето на ситуацията и на обстоятелствата, които засягат подготовката и провеждането на бойни операции; оперативни и тактически изчисления за разпределението на ресурси сред войсковите групировки или елементи от бойните заповеди или заповедите за бойно развързване съгласно мисията или фазата на операцията; изготвянето на данни за оценка на ситуацията и вземане на решение във всеки момент от операцията или бойните действия; компютърна симулация на операциите.

▼ M3

- CO22 **„Фундаментални научни изследвания“**
 Експериментална или теоретична работа, предприета най-вече с цел придобиване на нови знания за основните принципи на явленията или наблюдаваните факти и която не е насочена към специфична практическа задача или цел.
- CO7, 22 **„Биокатализатори“**
 Ензими за специфични химични или биохимични реакции или други биологични съставки, които се свързват с БТХВ и ускоряват разграждането им.
- Техническа забележка*
 „Ензими“ означава „биокатализатори“ за специфични химични или биохимични реакции.
- CO7, 22 **„Биополимери“**
 Биологични макромолекули, както следва:
- a. Ензими за специфични химични или биохимични реакции.
  - б. Антитела, моноклонални, поликлонални или анти-идиотипни.
  - в. Специално разработени или специално обработени рецептори.
- Технически забележки*
1. „Анти-идиотипни антитела“ означава антитела, които се свързват със специфичните антигенни части за прикрепване на други антитела.
  2. „Моноклонални антитела“ означава протеини, които се свързват с една антигенна свързваща част и се произвеждат от една клетъчна култура.
  3. „Поликлонални антитела“ означава смес от протеини, които се свързват със специфичните антигени и се произвеждат от повече от една клетъчна култура.
  4. „Рецептори“ означава биологични макромолекулни структури, които могат да свързват лиганди, чието свързване оказва влияние върху физиологичните функции.
- CO4, 10 **„Граждански летателни апарати“**
 Онези „летателни апарати“, описани по предназначение в публикуваните списъци за удостоверяване на летателните качества от органите по гражданската авиация, които летят по търговски граждански вътрешни и външни трасета или за законна гражданска, частна или служебна употреба.
- CO21, 22 **„Разработване“**
 Отнася се до всички фази, предхождащи серийното производство, като: проектиране, проектни проучвания, проектни анализи, проектни концепции, сглобяване и изпробване на прототипи, пилотни производствени схеми, данни по проекта, процеса на преобразуване на данните по проекта в продукт, проектиране на конфигурацията (конструкцията), проектиране на технологията, плановете.

▼ **M3**

- CO17 **„Манипулатори“**
 Устройства за захващане, активни обработващи възли и всички други обработващи устройства, които са прикрепени върху базовата пластина на края на манипулаторната ръка „робот“.
Техническа забележка
 „Активен обработващ възел“ означава устройство за прилагане на движеща сила, енергиен процес или възприемане на обработвания детайл.
- CO8 **„Енергетични материали“**
 Вещества или смеси, участващи в химична реакция, при която се отделя енергията, необходима за целите на тяхното приложение. „Взривни вещества“, „пиротехнически състави“ и „ракетни горива“ са подкласове на енергетичните материали.
- CO8, 18 **„Взривни вещества“**
 Твърди, течни или газообразни вещества или смеси от вещества, които трябва да детонират при приложението им като инициращи заряди, преходни заряди или основни заряди в бойни глави, при разрушаващо действие или други приложения.
- CO7 **„Специални преносители“**
 Преносители (т.е. плазмид или вирус), които се използват да въвеждат генетичен материал в приемни клетки.
- CO17 **„Горивна клетка“**
 Електрохимично устройство, което преобразува химическа енергия директно в електрическа енергия (постоянен ток), като използва гориво от външен източник.
- CO13 **„Влакнести или нишковидни материали“**
 Включват:
 а. Непрекъснати моноvlakна.
 б. Непрекъснати нишки и снопове vlakна.
 в. Ленти, тъкани, произволни мрежи и оплетки.
 г. Накъсани vlakна, щапелни vlakна и кохерентни vlakнести покрития.
 д. Уискъри (нишкообразни кристали с висока якост), монокристални или поликристални, от всякакви дължини.
 е. Ароматична полиамидна пулпа.
- CO15 **„Електроннооптични преобразуватели първо поколение“**
 Електростатично фокусирани преобразуватели, в които на входа и изхода има пластини от оптични vlakна или пластини със стъклена повърхност, мултиалкални фотокатооди (S-20 или S-25), но не и усилватели с микроканални пластини.
- CO22 **„В гражданската област“**
 Това означава „технология“ или „софтуер“, които се предоставят без ограничения за по-нататъшното им разпространение.
Забележка: Ограниченията, произтичащи от авторски права, не отстраняват понятията „технология“ или „софтуер“ от определението „в гражданската област“.
- CO9, 19 **„Лазер“**
 Съвкупност от компоненти, която генерира кохерентна в пространството и във времето светлина, усилваща се чрез стимулирано излъчване на лъчиста енергия.

▼ **M3**

- CO10 **„Летателни апарати, по-леки от въздуха“**
 Балони или въздушни кораби, които използват за издигането си горещ въздух или газове, по-леки от въздуха, като хелий или водород.
- CO17 **„Ядрен реактор“**
 Включва предметите във или свързани непосредствено с реакторния резервоар, оборудването, което управлява равнището на мощността в активната зона, и съставните части, които обикновено съдържат, влизат в пряк контакт или управляват първичната охлаждаща среда на активната зона на реактора.
- CO8 **„Прекурсори“**
 Специални химикали, които се използват за производството на взривни вещества.
- CO18,
21, 22 **„Производство“**
 Означава всички производствени фази, като: производствено проектиране, производство, интегриране, сглобяване (монтаж), проверка, тестване, осигуряване на качеството.
- CO8 **„Ракетни горива“**
 Вещества или смеси, които влизат в химическа реакция и в резултат на това произвеждат големи обеми горещи газове при контролирана скорост с цел изпълнение на механична работа.
- CO4, 8 **„Пиротехнически състав(и)“**
 Смеси от твърди или течни горива с окислителни, в които при запалване протича химична реакция с отделяне на енергия при контролирана скорост с цел да произведат определено закъснение или определени количества топлина, звук, дим, видима светлина или инфрачервена радиация. Пирофорите са подклас на пиротехническите състави, които не съдържат окислителни, но се запалват спонтанно при контакт с въздуха.
- CO22 **„Необходим(и)“**
 Приложено към „технологии“, се отнася само до тази част на „технологиите“, която конкретно отговаря за постигане или надхвърляне на контролираните нива на работа, характеристики или функции. Такива „необходими“, „технологии“ могат да бъдат използвани и от други стоки.
- CO7 **„Вещества за борба с масови безредици“**
 Вещества, които при условията на борба с масови безредици бързо предизвикват у човека ефекти на раздразнение или временна загуба на физическите способности, като тези ефекти изчезват скоро след прекратяване на излагането на въздействие. (Сълзотворните газове са подвид на „веществата за борба с масови безредици“.)

▼ M3

CO17

„Робот“

Манипуляционен механизъм, който може да бъде програмиран с непрекъснато движение или с движение от точка до точка, може да използва сензори и има всяка от изброените характеристики:

- a. многофункционалност;
- б. способност да позиционира или да ориентира материали, детайли, инструменти или специални устройства чрез извършване на различни движения в триизмерното пространство;
- в. включва три или повече сервоустройства със затворен или отворен цикъл, които могат да включват стъпкови двигатели; и
- г. има „програмируемост, достъпна за потребителя“, като се използва методът на обучение/изпълнение или с помощта на електронен компютър, който може да бъде програмируем логически контролер, т.е. без механична намеса.

Забележка Горната дефиниция не включва следните устройства:

1. Манипуляционни механизми, които се контролират единствено ръчно или чрез телеоператор.
2. Манипуляционни механизми с фиксирана последователност, които са автоматизирано движещи се устройства, работещи съгласно механично фиксирани програмирани движения. Програмата е механично ограничена с фиксирани ограничители като цифрове или гърбици. Последователността от движения и изборът на маршрути или ъгли не могат да се изменят или променят чрез механични, електронни или електрически средства.
3. Механично контролирани манипуляционни механизми с изменяема последователност, които са автоматизирано движещи се устройства, работещи съгласно механично фиксирани програмирани движения. Програмата е механично ограничена с фиксирани, но регулируеми ограничители като цифрове или гърбици. Последователността от движения и изборът на маршрути или ъгли се изменят в рамките на модела на фиксирания програма. Изменения или модификации на програмния модел (например смяна на цифрове или смяна на гърбици) в една или повече оси на движение се осъществяват само чрез механични операции.
4. Несервоуправляеми манипуляционни механизми с изменяема последователност, които са автоматизирано движещи се устройства, работещи съгласно механично фиксирани програмирани движения. Програмата е променлива, но последователността започва само след подаването на двоичен сигнал от механично фиксирани електрически двоични устройства или регулируеми ограничители.
5. Складови кранове, определени като манипулаторни системи, действащи в декартови координати, произведени като съставна част от вертикална последователност от складови клетки и конструирани да осигуряват достъп до съдържанието на тези клетки за съхраняване или изваждане.

▼ M3

- CO21 **„Софтуер“**
Съвкупност от една или повече „програми“ или „микропрограми“ независимо от конкретната реализация и носител.
- CO19 **„Класифицирани като предназначени за използване в космоса“**
Изделия, проектирани, произведени и тествани да отговарят на особените електрически, механични или екологични изисквания за използване при изстрелване и разполагане на спътници или летателни системи за голяма височина, функциониращи на височини от 100 km или по-високо.
- CO20 **„Свърхпроводим“**
Означава материали (напр. метали, сплави или съединения), които могат да изгубят всякакво електрическо съпротивление (напр. които могат да придобият безкрайна електропроводимост и да пренасят много големи електрически потоци без топлинно нагряване).
„Критична температура“ (понякога наричана температура на преходно състояние) на даден „свърхпроводим“ материал означава температурата, при която материалът губи всякакво съпротивление при протичане на постоянен ток.
Техническа забележка
Състоянието на „свърхпроводимост“ на материал се характеризира индивидуално чрез „критична температура“, критично магнитно поле, което е функция от температурата, и критична интензивност на тока, която обаче е функция както от магнитното поле, така и от температурата.
- CO22 **„Технология“**
Специфична информация, необходима за „разработването“, „производството“ или „употребата“ на изделие. Информацията приема формата на „технически данни“ или „техническа помощ“.
Технически забележки
„Техническите данни“ могат да бъдат под формата на скици, планове, диаграми, модели, формули, таблици, инженерни проекти и спецификации, наръчници и инструкции, в писмена форма или записани на други носители, като дискети, ленти, оптически дискове.
„Техническата помощ“ може да бъде под формата на указания, умения, обучение, работни познания и консултантски услуги. „Техническата помощ“ може да включва пренос на „технически данни“.
- CO10 **„Безпилотен летателен апарат“ (БЛА/UAV)**
Всеки „летателен апарат“, способен да започне да лети и да поддържа контролиран полет и навигация без човешко присъствие на борда.
- CO21, 22 **„Употреба“**
Експлоатация, монтаж (включително монтаж на място), поддръжка (проверка), ремонт, възстановяване и обновяване.